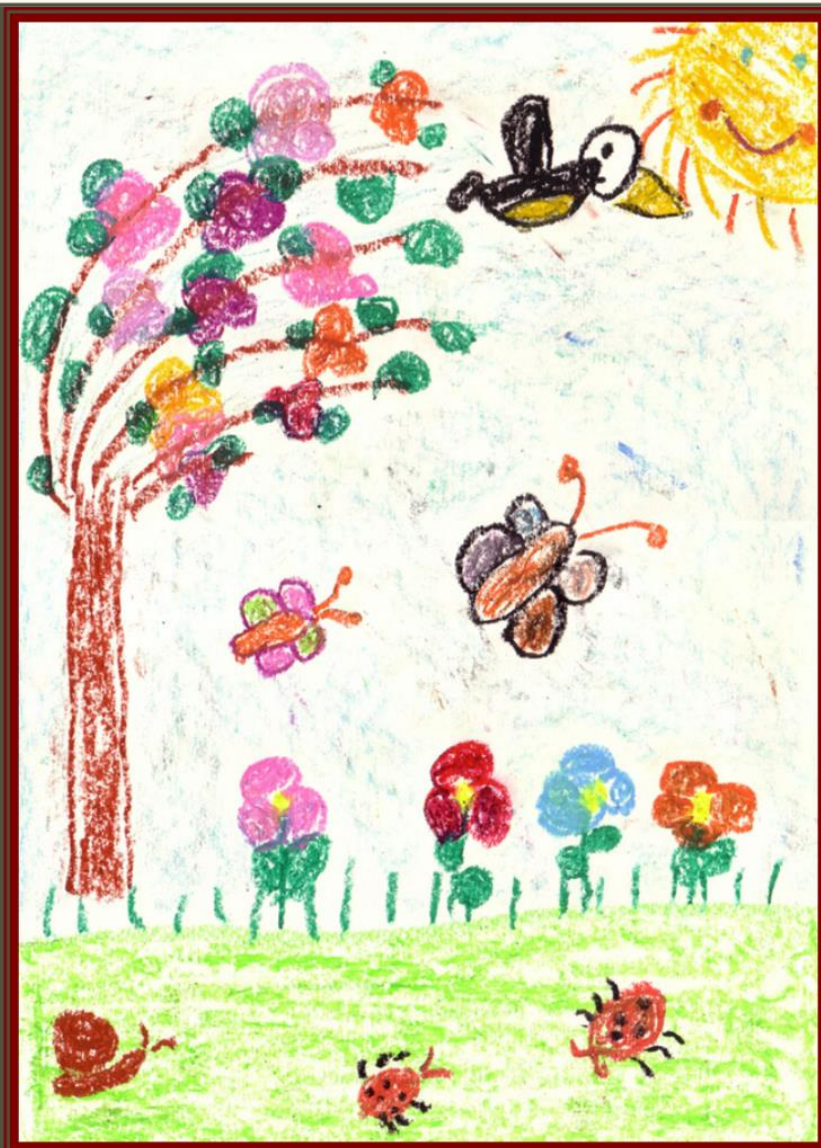

NAGYKANIZSA KÖZPONTI ÓVODA

PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

HATÁLYOS 2022.09.01.

Tartalomjegyzék

Bevezető	4
Adatlap	5
A tagóvodák nevelési gyakorlata	6
Az intézmény pedagógiai hitvallása.....	18
Gyermekkép	18
Óvodakép.....	19
Óvodánk nevelési céljai, feladatai.....	20
Egészséges életmódra nevelés, egészségfejlesztési program.....	21
Érzelmi erkölcsi, értékorientált közösségi nevelés	22
Anyanyelvi, értelmi fejlesztés és nevelés.....	23
Az óvodai élet megszervezése, a tevékenységek szervezeti keretei	24
Az óvodai nevelőmunka dokumentumai, tervezése.....	25
Az óvodai élet tevékenységformái	27
Játék.....	27
Verselés, mesélés.....	29
Ének, zene, énekes játék, gyermektánc	31
Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka	33
Mozgás	35
Külső világ tevékeny megismerése	37
Munka.....	40
A tevékenységekben megvalósuló tanulás.....	42
Kiemelt figyelmet igénylő gyermekek.....	44
Különleges bánásmódot igénylő gyermekek	44
Mozgásfogyatékos gyermekek integrált nevelése.....	46
Látásfogyatékos gyermekek integrált nevelése.....	47
Hallásfogyatékos gyermekek integrált nevelése	48
Beszédfogyatékos gyermekek integrált nevelése.....	49
Enyhe értelmi fogyatékos gyermekek integrált nevelése.....	50
Autista gyermekek integrált nevelése	51
Egyéb pszichés fejlődési zavarral küzdő gyermekek integrált nevelése	52
Beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel (BTMN) küzdő gyermekek integrált nevelése	53

Hátrányos helyzetű, halmozottan hátrányos helyzetű, gyermekek nevelése ..	54
Kiemelten tehetséges gyermekek	56
Ünnepek, ünnepélyek, jeles napok, hagyományok	57
Az óvoda kapcsolatrendszere	59
Gyermek és ifjúságvédelemmel összefüggő pedagógiai tevékenységek.....	61
Érvényességi rendelkezések	63
Legitimációs záradék.....	Hiba! A könyvjelző nem létezik.

Bevezető

„A nevelés egyet jelent azzal,
hogy segítsünk a gyermekeknek
valóra váltani lehetőségeit.”

(Erich Fromm)

Nagykanizsa Megyei Jogú Város 2008. augusztus 01-től, Közgyűlési határozat alapján rendelkezett az óvodák működésének átszervezéséről. A Közgyűlés Nagykanizsa Központi Rózsa Óvoda néven integrált óvodai egységet hozott létre, székhelyóvodának a Rózsa Óvodát jelölte meg. A székhely, **Nagykanizsa Központi Óvoda** néven 2017. szeptembe 01-től Nagykanizsa Muraközi u. 5. szám alatt működik.

A Nagykanizsa Központi Óvoda Pedagógiai Programja intézményünk szakmai stratégiai alapidokumentuma. Meghatározza a nevelés, valamint a tanulási tevékenység folyamatának helyi pedagógiai elveit, céljait, feladatait.

A Központi Óvoda a tagóvodák értékes hagyományaira építve, széles tevékenységkínálattal, a gyermekek sokoldalú fejlesztésével és a fenntarthatóság pedagógiájának felhasználásával törekszik a kor kihívásainak megfelelni.

Nevelési alapelveink, melyek valamennyi intézményünkre nézve kötelező érvényűek:

- Magas színvonalú és szeretetteljes nevelés biztosítása, meglévő hátrányok csökkentése.
- Gyermekek jogainak, emberi méltóságának tiszteletben tartása.
- A szabad játék, mint a gyermek számára legfőbb élményforrás, kiemelt szerepének biztosítása.
- A testi és lelki egészség és a szociális kapcsolatok harmóniájának alakítása.
- Változatos, sokszínű pedagógiai hatásrendszer (cél, módszer, eszköz, szervezésirányítási mód, technika) alkalmazása.
- Életkori és egyéni sajátosságokhoz kapcsolódó műveltségtartalmak közvetítése.
- Magánzféra tiszteletben tartása, a gyermek önkifejezésének segítése a különböző tevékenységek során.
- A családi nevelés elsődlegességének tiszteletben tartása, az óvodai nevelés kiegészítő, hátránycsökkentő szerepének figyelembe vétele.
- Szülőkkel való kapcsolattartás, együttműködés során a bizalom, a tisztelet, az őszinte kommunikáció érvényesítése, személyes adatvédelemhez való jogok tiszteletben tartása.
- Folyamatos információ a gyerekek fejlődésével kapcsolatban.
- Sajátos nevelési igényű gyermekek integrált óvodai nevelése.
- A hazájukat elhagyni kényszerülő családok gyermekeinek óvodai nevelésében az önazonosság megőrzésének, erősítésének, ápolásának, társadalmi integritásának biztosítása.

Adatlap

Az óvoda neve:	Nagykanizsa Központi Óvoda
Címe:	8800 Nagykanizsa, Muraközi u. 5.
Az óvoda fenntartója:	Nagykanizsa és Térsége Óvodafenntartó Társulása
Címe:	8800 Nagykanizsa, Erzsébet tér 7.
A program neve:	Nagykanizsa Központi Óvoda Pedagógiai Programja
A program érvényességi ideje:	2022. szeptember 01. – 2027. augusztus 31.
A program benyújtója:	Dr. Némethné Kovács Edit intézményvezető és a nevelőtestület
Az intézmény OM azonosítója:	037336
Székhelye:	Nagykanizsa Központi Óvoda Nagykanizsa, Muraközi u. 5.

Az intézmény által ellátott alaptevékenységek: Óvodai nevelés, ellátás szakmai feladatai. Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének, ellátásának szakmai feladatai. Nemzetiségi óvodai nevelés szakmai feladatai. Óvodai nevelés, ellátás működtetési feladatai. Gyermekeképzés köznevelési intézményben.

Tagintézmények

Megnevezés:	Cím:	Férőhely
Központi Óvoda Attila Tagóvodája	8800 Nagykanizsa Attila u. 7.	135
Központi Óvoda Hevesi Tagóvodája	8800 Nagykanizsa Rózsa u. 17/B.	170
Központi Óvoda Hétszínvirág Tagóvodája	8800 Nagykanizsa, Corvin u. 2.	110
Központi Óvoda Kertvárosi Tagóvodája	8800 Nagykanizsa Csokonai u. 5. 8800 Nagykanizsa Besenyő u. 2.	110 30
Központi Óvoda Kossuth téri Tagóvodája	8800 Nagykanizsa Kossuth tér 6.	110
Központi Óvoda Miklósfai Tagóvodája	8800 Nagykanizsa Gárdonyi u. 10. 8800 Nagykanizsa Csengery u.117.	85 25
Központi Óvoda Palini Tagóvodája	8800 Nagykanizsa, Alkotmány u. 79.	85
Központi Óvoda Pipitér Tagóvodája	8800 Nagykanizsa Bajcsy Zsilinszky u. 67 8800 Nagykanizsa Nagyrác u. 26.	120 55
Központi Óvoda Rozgonyi Tagóvodája	8800 Nagykanizsa Rozgonyi u. 7.	135
Központi Óvoda Rózsa Tagóvodája	8800 Nagykanizsa Rózsa u.7.	170
Központi Óvoda Vackor Tagóvodája	8800 Nagykanizsa Platán sor 8/B.	85

A tagóvodák nevelési gyakorlata

A tagóvodákban a nevelőtestületek megteremtették saját hagyományaikat, egyéni arculatukat. Az intézményvezetés segíti sokszínű nevelési gyakorlatuk megtartását, továbbfejlesztését, támogatja az innovatív pedagógiai törekvéseiket.

A pedagógiai programban megfogalmazottakon túl egyéni sajátosságokkal rendelkeznek.

	Központi Óvoda Attila Tagóvodája 8800 Nagykanizsa Attila u. 7.
---	--

Csoportok száma:	4
-------------------------	---

A tagóvoda sajátos arculatának, nevelő munkájának bemutatása:

Óvodánk a keleti városrészben, nyugodt környezetben található, ideális az óvodás korú gyermekek családi, derűs kiegyensúlyozott neveléséhez.

Nevelőtestületünk fontos szerepet tulajdonít a környezeti nevelésnek, a környezettudatosságnak valamint a fenntarthatóságnak. Szeretetteljes légkörben eltöltött napokat teremtünk gyermekeink számára. Örökös Zöld Óvodaként kiemelt nevelési területünk a külső világ tevékeny megismertetése. Az óvodai környezeti nevelés igazi terepe a természet. A kert a természet egy darabja, ahol sokoldalú tapasztalatszerzésre adunk lehetőséget. A változatos környezet segíti a gyermek megismerő funkcióinak fejlődését, a felfedezése során pedig olyan tapasztalatok birtokába jut, ami segíti az eligazodásban, megismeri szűkebb, tágabb környezetét. Ennek érdekében óvodakertet alakítottunk ki, amelyben a fűszeres és gyógynövényes kert is helyet kapott, ahol óvodásaink változatos növényvilággal ismerkedhetnek meg, nyomon követhetik az évszakok a természet változásait is, vizsgálódhatnak, összehasonlíthatnak. Mindennapi gondozásukban a gyermekek is tevékenyen részt vesznek. Tapasztalatokat szereznek a csapadékvíz újra felhasználásáról (esővízgyűjtő), a napenergiáról (gyümölcsaszaló). Élő sövény labirintusunk számtalan játékra ad lehetőséget. Végzünk madárbarát kerti tevékenységeket is, etetés, itatás, megfigyelés. A zöld jeles napok alkalmával a gyermekeknek változatos tevékenységeket biztosítunk, élményszerű, játékos ismeretszerzést, tanulást.

Tárgyi feltételeinket a kor elvárásainak megfelelően folyamatosan bővítjük, gazdagítjuk.

Kiemelt célunk:

Nevelési célunk az óvodáskorú gyermekek **környezettudatos magatartásának** és az egész életen át tartó tanulási képességeinek a megalapozása. Fenntarthatóságra nevelés, felelős magatartás alakítása.

Kiemelt feladatunk:

A legfiatalabb korosztály **környezettudatos** szemléletének alakítása.

A **környezettudatos életmód** megalapozásával, környezetvédelmi szemléletük formálásával, a pozitív **érzelmi kötődés** kialakítása környezetük és **védelme** iránt.

Az intézményi programokon kívüli ünnepek:

Autómentes világnap, Állatok világnapja, „Kicsiknek, kicsiben” tájfutás, Egészség hét, Márton napi lámpás felvonulás, Lucázás, Karácsonyi gyertyagyújtás, Betlehemezés, Mesetarisznya-Attila nap, Alapítványi bál, Farsangi multság, Víz világnapja, Föld napi játszónap, Madarak és fák napja, Gyermeknap és családi sportdélután.

A tehetséggondozó tevékenység megvalósításának alapelve:

A tehetségcsírák kibontakoztatása, személyiségük komplex fejlesztése, játékos, érzelmi biztonságot nyújtó keretek között valósul meg.

	<p align="center">Központi Óvoda Hétszínvirág Tagóvodája 8800 Nagykanizsa, Corvin u.2</p>
---	--

<p>Csoportok száma:</p>	<p align="center">3</p>
--------------------------------	-------------------------

<p>A tagóvoda sajátos arculatának, nevelő munkájának bemutatása: Óvodánk az északi városrészben, a belvároshoz közel található. Környezete ideális az óvodás gyermek egészséges életmódjának alakításához, formálásához. Csoportszobáink tágasak, berendezésük környezetbarát. Udvarunk tágas, gondozott, természetes anyagokból készült mozgásfejlesztő játékok, műfüves focipálya, az épületben, tornaszoba áll rendelkezésre a mindennapos mozgásfejlesztésre. Kiemelten foglalkozunk a környezeti neveléssel, játékos tapasztalatszerzéseken, cselekvéseken keresztül, helyi sajátosságinkhoz igazodva formáljuk gyermekeink környezettudatos magatartását, egészséges életszemléletét. 2013-tól az Örökös Zöld Óvoda cím birtokosai vagyunk. A természet szeretetére és védelmére való tudatos nevelésünk szoros összefüggésben van a gyermekek életkori sajátosságainak megfelelő népszokások, hagyományok megismerésével, őrzésével. A zöld jeles napok és hagyományápoló programok jelen vannak nevelésünk folyamatában, átszövik, színesítik a gyermeki tevékenységeket, gazdagítják a családokkal való együttműködésünket. Szeretetteljes óvodai légkörben biztosítjuk minden gyermek számára a boldog gyermekkort, 2021-től viseljük a Boldog Óvoda címet.</p>
<p>Kiemelt cél:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Környezettudatos óvodások nevelése, környezettudatos szemléletük és magatartásuk alapozásával, élményalapú tevékenységek biztosításával. • Természeti, társadalmi és környezeti értékeink védelme és tisztelete, a környezet értékeihez, esztétikájához fűződő érzelmi-cselekvő viszony kialakítása. • A gyermek harmonikus fejlesztése a természetóvás a hagyományápolás gazdag eszköztárával.
<p>Kiemelt feladat:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Szülőföldünk épített és természeti szépségeinek megismertetése, megszerettetése. • Környezettudatos szemlélet közvetítése, környezetvédő magatartásformák alakítás • Egészséges életmód, egészséges életvitel megalapozása, kiemelten a mozgás. • Élménypedagógiára épülő tevékenységek, hagyományörző és zöld jeles napok, programok szervezése.
<p>Az intézményi programokon kívüli ünnepek: Népmese napja, Mihály napi vásár, Márton-napja, Luca napi kotyolás, Betlehemezés, Farsangi jelmezes multság, Szent György napi „udvarzöldítő”, Pünkösdi királyné-járás Állatok világnapja, Víz világnapja, Föld napja, Madarak és fák napja</p>
<p>A tehetség gondozó tevékenység megvalósításának alapelve: A tehetségígéretes gyermekek gondozása, személyiségük komplex fejlesztése játékos, érzelmi biztonságot nyújtó keretek között valósul meg a csoportokban, valamint tehetségműhelyekben.</p>

Központi Óvoda Hevesi Tagóvodája

8800 Nagykanizsa Rózsa utca 17/B

Csoportok száma:

6

A tagóvoda sajátos arculatának, nevelő munkájának bemutatása:

Óvodánk nevelői komoly elhivatottsággal, nagy hangsúlyt fektetnek a mindennapos egészségfejlesztő mozgásos tevékenységekre. A gyerekek intenzív mozgásigényének kielégítését egyedi módon, változatos sporteszközök használatával mindennapos testmozgással és heti két alkalommal hosszabb időtartamú szervezett mozgással biztosítjuk. Ezt óvodánk helyi adottsága és óvodapedagógusaink szakmai felkészültsége is lehetővé teszi. Valamennyi csoport tornarésszel rendelkezik, ahol a benti testmozgást korszerű mozgásfejlesztő eszközök, minden igényt kielégítő tornaszerek segítik. Kiemelnénk a mozgáskotta és Borszik intézményi foci program eszközeit. Az óvodai élet minden tevékenységében a mozgásra, a mozgásos játékokra alapozunk. Udvarunk tágas, korszerű, természetbarát anyagból készült, minden mozgást kielégítő eszközökkel van felszerelve. A szabadban történő mozgást, sportolást segíti nagyméretű műfüves pályánk is. Mozgásfejlesztő munkánkban a „Mozdulj tehetségműhely” hangsúlyos szerepet kap. Aktívan részt veszünk más óvodák által szervezett mozgásos, táncos programokon. Óvodánk szervezi évente intézményi szinten a sport rendezvényeket, melyen városunk minden tagóvodája részt vesz. A változatos mozgásokkal komoly fejlesztő hatást érünk el a gondolkodásában, beszédfejlődésében, a tanulási zavarok megelőzésében, az iskolai életre való felkészítésben. Mindezekben megerősítést kapunk a szülői és az iskolai pozitív visszajelzésekben.

Kiemelt cél:

Harmonikus személyiség-fejlesztés, testi-szociális- értelmi érettség kialakítása a mozgással. Egészséges életmód kialakítása, erősítése, vidám óvodásélet biztosítása. A mozgás megszerettetése, gyermekek természetes mozgáskedvének, mozgásörömeinek megőrzése. A velük született mozgásigény kielégítése, mozgáskultúrájuk fejlesztése.

Kiemelt feladat:

A mindennapos testmozgás mellett, heti két alkalommal szervezett mozgás tevékenységek tartása és az óvodai tevékenységek, fejlesztési területek színesítése mozgásos játékokkal. A gyermekek életkorához és egyéni fejlettségéhez mérten a természetes mozgásformák kialakítása, korrigálása, koordinációs zavarok csökkentése. Nagy - és finommozgások fejlődésének elősegítése. A tágas udvarunk kihasználása a szabadban szervezett játékos tevékenységekkel.

Az intézményi programokon kívüli ünnepek:

Őszi délután szervezése szülőkkel, Ovi Olimpia, Mikulásvárás, Karácsonyi gyertyagyújtás nagycsoportos szülőkkel, Farsangi multságok szülőkkel, Húsvéti ünnepkör, Gyermeknap forgatag szülőkkel, Anyák napi, évváró ünnepélyek, Év végi csoportkirándulások korosztályoknak megfelelő helyszínekkel.

A tehetségdonozó tevékenység megvalósításának alapelve:

Célunk a gyermekek egyéni adottságainak minél teljesebb kibontakoztatása, a már meglévő képességek magasabb szintű, biztos alkalmazása, melyet óvodapedagógusaink a mindennapi élet során, valamint a „Mozdulj tehetség műhely” tevékenységein valósítanak meg. Az átlag feletti, különleges képességek komplex fejlesztése.

**Nagykanizsa Központi Óvoda
Kertvárosi Tagóvodája**
Nagykanizsa, 8800 Csokonai u. 5.

Sánci telephely
Nagykanizsa, 8800 Besenyő u. 2.

Csoportok száma:

5

A tagóvoda sajátos arculatának, nevelő munkájának bemutatása:

Tagóvodánk Nagykanizsa keleti városrészében, lakótelepi környezetben, de a nyugodt, csendes családi házas kertvárosi városrész közelében található. Telephelyünk a sánci városrészben, zöldövezetben működik. Csoportszobáink nagyok, tágasak, világosak, jól felszereltek. Nagy területű füves udvarral, tornaszobával, fejlesztőhelyiséggel, műfüves pályával rendelkezik óvodánk. Intézményünk **Madárbarát óvoda**, 2013 óta pedig már az **Örökös Zöld Óvoda** cím büszke tulajdonosai is vagyunk. Óvodapedagógusaink élnek az innovatív tanulási lehetőségekkel, törekszünk a korszerű pedagógiai módszerek megismerésére és alkalmazására. Nevelőmunkánkat a játékba ágyazott tapasztalatszerzés, komplexitás, gazdag élményszerzési lehetőség biztosítása jellemzi. A mese és mozgás meghatározó eleme a gyermekek mindennapjainak.

Intézményünk helyi sajátosságait figyelembe véve valósítjuk meg a természet- és környezetvédelemmel kapcsolatos céljainkat, feladatainkat. Mindegyik telephelyről szinte teljes mértékben megközelíthető kerékpárral, gyalogosan az erdei óvoda helyszínére, a Csónakázó-tó.

Kiemelt cél:

Nevelői közösségünk kiemelten foglalkozik a környezeti neveléssel, annak védelmével, az erdei óvoda szervezésével. Célunk a környezettudatos, környezetre figyelő, aktív cselekvésre készítő magatartás megalapozása természetes környezetben

Kiemelt feladat: 2003-tól a nagykanizsai Csónakázó-tó és környékén szervezzük **Erdei óvodánkat** intézményünk nagycsoportos óvodásai számára. Fő feladatunk az örökös Zöld Óvoda címhez tartozó kritériumrendszernek való megfelelés, a kiemelt célhoz szorosan kapcsolódó egészséges életmóddal tartozó tartalmak folyamatos bővítése.

Az intézményi programokon kívüli ünnepek:

Fontosnak tartjuk a szülőkkel, családokkal való jó kapcsolat kialakítását, fenntartását. Változatos és tartalmas együttműködési formákat működtetünk sikerrel havi szinten, nem csak a szülőkkel, hanem volt óvodásainkkal is. Családi délutánjaink a Zöld jeles napokhoz és az erdei óvodához kapcsolódnak.

A tehetséggondozó tevékenység megvalósításának alapelve:

Térbeli-vizuális tehetségműhelyünkben hangsúlyt fektetünk a kifejezőképesség, a fantázia, képzelet fejlesztésére, új eszközök, technikák megismerésére. Tervünk a zenei tehetségműhely megvalósítása.

Központi Óvoda Kossuth téri Tagóvodája

8800 Nagykanizsa, Kossuth tér 6.

Csoportok száma:

4

A tagóvoda sajátos arculatának, nevelő munkájának bemutatása:

A szépen felújított négycsoportos óvoda a város szívében helyezkedik el. Nagy árnyas udvar, foci pálya, pavilon jó lehetőséget biztosít a gyermekek mozgásigényének kielégítéséhez, a szabad levegőn való tevékenységekhez, játékhoz, közös programokhoz. A csoportszobák előtt egyre zölddebbé váló teraszok segítik a természetközelség megélését. A sokszínű tevékenységek, játékszervezések, a közösen átélt élmények, örömök határozzák meg nevelőmunkánkat. A gyermekek személyiségfejlesztése az egyéni értékek hangsúlyozásával, a szülőkkel való együttműködésben valósul meg.

Örökös Zöld Óvodaként a fenntarthatóságra nevelés kiemelten kezelt óvodánkban, melynek pedagógiája új dimenzióban is helyet kap életünkben. Teret enged a gyermekek cselekvéseinek, tapasztalásainak, természettudományos ismereteinek, a 21. század nyújtotta lehetőségeknek.

Boldog Óvodaként gyermekeink számára olyan oktatási-nevelési háttérrel igyekszünk teremteni, ahol mindenki számára adott az esély a jólétre, boldogságra.

Kiemelt cél:

- Nyitott óvodai programokkal széles körben vett környezeti nevelés megvalósítása.
- Boldog Óvoda programnak megfelelően, a pozitív pszichológia eredményeire építkezve, gyermekeink érzelmi intelligenciájának, boldogságra való képességének fejlesztése.

Kiemelt feladat:

- Környezettudatos magatartás alakítása, egészséges életmód, mozgás.
- Hagyományok, jeles napok a fenntarthatóság szolgálatában.
- Természettudomány kicsiknek, ismeretszerzés, átadás 21. századi módon.
- Szeretetteljes, biztonságos, érzelmekben gazdag óvodai nevelés biztosítása.

Az intézményi programokon kívüli ünnepek:

Népmese napja, Mihály napi vásár, Márton nap, Farsangi mulatság, Zöld jeles napok, Családi nap

A tehetséggondozó tevékenység megvalósításának alapelve:

A gyermekek komplex fejlesztése az óvodai csoportokban, valamint tehetségműhelyben történik. Érdeklődésüknek, kiemelt adottságaiknak megfelelően gazdagítjuk őket, nyújtunk támogatást a szülők számára.

Központi Óvoda Miklósfai Tagóvodája
8800 Nagykanizsa, Gárdonyi utca 10.

Ligetvárosi Telephely
8800 Nagykanizsa, Csengery út 117.

Csoportok száma:

3+1

A tagóvoda sajátos arculatának, nevelő munkájának bemutatása:

A **három csoportos óvoda** falusias környezetben, gyönyörű zöld övezetben helyezkedik el.

Nagy parkosított udvar, futópálya, kerékpárút, tornaszoba, műfüves focipálya biztosítja a gyermekek mozgás-és játékigényének kielégítését. A munkára nevelés az óvodai élet szerves része. A cselekvésre épülő élmények, tapasztalások, a közös öröm határozza meg az óvoda nevelőmunkáját. A gyermekek személyiségfejlesztése az egyéni értékek hangsúlyozásával, a szülőkkel való szoros együttműködésben valósul meg. A digitális eszközök használatával, az IKT kompetenciák fejlesztésével a 21. század kihívásainak megfelelően, 21. századi pedagógusok végeznek sokoldalú nevelő-oktató munkát.

A **Ligetvárosi Telephelyen egy vegyes csoportban** történik a túlnyomóan hátrányos helyzetű gyermekek nevelése. Esélyegyenlőségük növelése, a hátránykompenzáció megvalósítása során az egyéni bánásmód, az adaptív nevelés elsődlegessége érvényesül.

Kiemelt cél:

- Nyitott óvodai programokkal széles körben vett környezeti nevelés.
- Akkreditált Kiváló Tehetségpontként a tehetséggondozás magasszintű megvalósítása.
- A sakk az ismeretszerzés játékos eszközeként váljon a mindennapok részévé, segítse a gyermekek iskolai eredményességét.
- Digitális kompetenciafejlesztés

Kiemelt feladat:

- Hagyományápolás, népi kultúra értékeinek megőrzése, a falusi élet szokásainak újraélése.
- Környezettudatos magatartás alakítása, természetjárás, egészséges életmód, mozgás.
- Sakkjátásztér Komplex Képességfejlesztő Program óvodai csoportjainkhoz illesztése
- Robotika, digitális alkalmazások beépítése a pedagógiai munkába.

Az intézményi programokon kívüli ünnepek:

Mihály napi vásár, "Tökétől a pohárig", szőlőszüret, kerekrepa szedése, "Tekergő túra" - a Parkerdőben, Márton napi lámpás felvonulás, Családi nap, "Mozdulj, ovi!"

A tehetséggondozó tevékenység megvalósításának alapelve:

A gyermekek komplex fejlesztése az óvodai csoportokban, valamint tehetségműhelyben történik. Érdeklődésüknek, kiemelt adottságaiknak megfelelően gazdagítjuk őket, nyújtunk támogatást a szülők számára.

Központi Óvoda Palini Tagóvodája

Nagykanizsa Alkotmány út 79.

Csoportok száma:

3

A tagóvoda sajátos arculatának, nevelő munkájának bemutatása:

A környezeti nevelés már évek óta fontos szerepet játszik a Palini Tagóvoda életében. Alapelvünk: az "éld át, tapasztald meg személyesen!" gondolat. Szakmai arculatunk meghatározója az óvodára jellemző körülmény, a környezeti adottság és sajátos helyzetünk. Testületünk hisz az úgynevezett "élménypedagógia" nevelő erejében. Intézményünk különleges adottsága, hogy egy öthektáros őspark közepén helyezkedik el, sokat látott tölgy- és gesztenyefákkal, élénkzöld pázsittal, a tavaszoként érkező gólyákkal.

Kiemelten foglalkozunk a környezeti neveléssel, a környezetvédelemmel, az egészséges életmódra neveléssel. Ezek az adottságok a korábbiakban is lehetőséget adtak arra, hogy a természetet közel hozzuk a gyermekekhez. Megfigyeléseket, kísérleteket végzünk, megismerkedünk a közelünkben található vizek - halastó, patak- állataival, növényeivel, visszatérő kirándulásokat, bakancstúrákat szervezünk őszi és tavasszal a Halastóra, figyelembe véve a fokozatosság elvét.

Kiemelt cél:

- A közvetlen tevékenységek, cselekvések, tapasztalatok útján szerzett élmények szeretetteljes légkörben való megélése.
- Tapasztalatok szerzése a környezetvédelem fontosságáról

Kiemelt feladat:

A természetjárásra fordított figyelem elsajátíttatása, olyan magatartásforma megtanulása, ami növeli az egymás iránti türelmet, fokozza a segítőkészséget, és arra ösztönzi a gyerekeket, hogy cselekvő részesei legyenek a környezet megóvásának.

Az intézményi programokon kívüli ünnepek:

Zöld ünnepek: Állatok világnapja, Madarak és fák napja, Föld napja, Víz világnapja, Kézmosás világnapja, Népmese világnapja, Márton napi hagyományőrző hét

A tehetséggondozó tevékenység megvalósításának alapelve:

A tehetségcsírák, tehetségigéretnek kibontakoztatásnak segítése komplex, gazdagító tevékenységekkel, az egyénre szabott fejlesztés előtérbe helyezésével.

Központi Óvoda Pipitér Tagóvodája
Nagykanizsa, 8800. Bajcsy-Zs. E. u. 67.

Nagyrác utcai telephely
Nagykanizsa, 8800. Nagyrác u. 26.

Csoportok száma:

5

A tagóvoda sajátos arculatának, nevelő munkájának bemutatása:

Nagykanizsa családi házas városrészén helyezkedik el. A tagóvoda két telephelyen működik. A csoportszobák tágasak, világosak, jól felszereltek. A kialakított külső és belső terek jól szolgálják a gyermekeknek szervezett napi tevékenységeket. A hatalmas udvar szépen parkosított, folyamatosan bővül mozgásfejlesztő eszközökkel.

Biciklipályáinkon a biztonságos közlekedés szabályait sajátíthatják el a gyermekek. A környezeti nevelés, a fenntarthatósági tartalmak, a környezetvédelem, természeti értékeink megóvása, állatvédelem, hangsúlyosan vannak jelen mindennapi óvodai életünkben. Óvodásainkat pozitív életszemléletre, optimista gondolkodásra neveljük.

A néphagyományörzés, a magyar nép kulturális értékeinek átadására hangsúlyt fektetünk. Óvodánk szervezi a Pintyőke Népi Gyermekjáték és Gyermektánc fesztivált, mely nem csak a városi óvodásoknak és szüleiknek, hanem vidékről érkező csoportoknak is maradandó élményt nyújt. Az IKT eszközök bevonása a napi tevékenységeink színesítésébe, sokszínű alkalmazásuk, jól szolgálja a digitális kompetenciafejlesztését. A modern pedagógiai módszerek, eszközök célzott beépítésével sokoldalú képességfejlesztést tudunk megvalósítani, szemléletesebbé, élménytelibbé teszi nevelő-oktató munkánkat. Boldog Óvoda program megvalósítói vagyunk.

Kiemelt cél:

Tapasztalatokon alapuló, élményközpontú környezeti nevelés megvalósítása. Óvodásaink ismerjék meg a nemzetet éltető hagyományokat. A gyermekek a csoportokban, olyan külsőségekben, tartalmukban visszatérő élményeket éljenek át, amelyek otthonukhoz, szülőföldjükhöz kötik őket, és útra valóként szolgálnak. Digitális kompetenciafejlesztés.

Kiemelt feladat:

Környezettudatos magatartás, egészséges életmódra nevelés. A népi hagyományok gazdag tárházából a gyermekek korának megfelelő, számukra örömteli ingereket, élményeket adó és cselekvésre készítő elemek válogatása, ezeknek a nevelés folyamatába illesztése. Digitális eszközök kreatív felhasználása, robotika, kódolás beépítése az óvodai tevékenységek színesítésére.

Az intézményi programokon kívüli ünnepek:

Népmese napja, Szüreti fesztivál, Mihály napi kézműves vásár, Márton napi kézműves családi délután és lámpás felvonulás, Adventi kézműves délután, Lucázás, Balázsolás, Pintyőke Népi Gyermekjáték és Gyermektánc Fesztivál,

A tehetséggondozó tevékenység megvalósításának alapelve:

Hangraforgó tehetségműhelyünkben hangsúlyt fektetünk az alkotó képzelet gazdagítására új technikákkal, kiegészítve népi gyermekjátékok megismertetésével. Célunk az egyéni képességek kibontakoztatása komplex módon, digitális kompetenciák megalapozása IKT eszközök kreatív alkalmazásával.

 <p data-bbox="323 398 518 450">NAGYKANIZSA KÖZPONTI ÓVODA Rozgonyi Tagóvoda</p>	<p data-bbox="932 264 1206 297">Rozgonyi Tagóvoda</p> <p data-bbox="831 315 1305 349">8800 Nagykanizsa, Rozgonyi utca 7.</p>
---	---

Csoportok száma:	4
-------------------------	---

<p data-bbox="197 591 1096 624">A tagóvoda sajátos arculatának, nevelő munkájának bemutatása:</p> <p data-bbox="197 624 1465 952">Óvodánk épület együttese belvárosi környezetben található, amelynek zöld udvara tágas, biztonságot nyújtó, kiváló színtere a mozgásnak, szabad játéknak. Intézményünk a városközpont, az iskolák közelsége, valamint a könnyű megközelíthetőség szempontjából is előnyös a családok számára. Négy csoportunk két különálló épületben fogadja a gyermekeket. Az első főépületünkben két csoportszoba és egy tornaszoba található, a hátsó épületben két csoportunk működik. Törekszünk az azonos életkorú gyermekcsoportok kialakítására. Csoportjainkban az egészségmegőrzés szempontjából só téglák biztosítják a légutak védelmét. Aktívan részt veszünk a város kulturális és sport rendezvényein, gyermektánc fesztiválokon, irodalmi, mese, vers, ének és rajzversenyeken.</p> <p data-bbox="197 954 1465 1064"><i>Sajátos arculatunk a művészeti nevelés:</i> az ének, zene, mozgás, valamint a vers- mese-dramatikus játékok és a kézművesség bevonásával történő komplex személyiségfejlesztés, a gyermekek sikeres iskolai felkészítésének csoporton kívüli színtereken is történő megvalósítása.</p>
<p data-bbox="197 1066 363 1099">Kiemelt cél:</p> <p data-bbox="197 1102 1465 1211">Az óvodánkba járó gyermekek számára, olyan nyugodt, szeretetteljes, tevékeny óvodai környezet biztosítása, amelyben hangsúlyt kapnak a művészeti értékek, az élmények, és az alkotó tevékenység.</p>
<p data-bbox="197 1214 421 1247">Kiemelt feladat:</p> <ul data-bbox="248 1249 1449 1579" style="list-style-type: none"> ❖ Az egészséges életmód: a gyermekek testi- lelki egészségének védelme egyéni bánásmód biztosításával, érzelmi intelligencia fejlesztése a művészetek eszközeivel ❖ Környezeti nevelés, környezettudatosság megalapozása szemléletformálással, hagyományörzés, jeles napok kiemelése. Ünnepek átélése: az őszi, adventi, és tavaszi rendezvéynapok megszervezésével, a családok bevonásával ❖ Ovigalériánkban folyamatos, változatos kiállítások szervezésével, esztétikai élménynyújtás, alkotókedv fokozása a gyermekek számára ❖ Inkluzív, befogadó szemlélet megvalósítása, a gyermekekben rejlő tehetség kibontakoztatása
<p data-bbox="197 1581 815 1615">Az intézményi programokon kívüli ünnepek:</p> <p data-bbox="197 1617 1426 1691">„Tök jó nap” - szülőkkel közös barkácsolás játszódélután, Adventi Ünnepi Napok” és "Tavaszi Ünnepi Napok” - programsorozatai, Rozgonyis Gézengúzda”- gyermekhét</p>
<p data-bbox="197 1693 1010 1727">A tehetséggondozó tevékenység megvalósításának alapelve:</p> <p data-bbox="197 1729 1426 1872"><i>Hisszük, hogy a tehetségígéretes gyermekek egyedi személyiségének kibontakoztatásához a játékokban rejlő tanulás, a sokszínű, változatos tapasztalatszerzések, komplexitás, nemzeti identitásunk, a hagyományok megismertetése, aktív megélése, a gyermekek érzékenyítésén túl, tudásukat gazdagítva bővítik ismereteiket, amelyek egy életen át elkísérik őket.</i></p>

Központi Óvoda Rózsa Tagóvodája

8800 Nagykanizsa Rózsa u. 7.

Csoportok száma:

5

A tagóvoda sajátos arculatának, nevelő munkájának bemutatása:

Nevelőtestületünket elkötelezett óvodapedagógusok alkotják, akik számára fontos a korszerű, 21.századi elvárásoknak megfelelő pedagógiai munka: inkluzív attitűd és differenciált bánásmód, az élménypedagógiai módszerek és az IKT eszközök használata, a fenntarthatóságra nevelés területeinek megerősítése, a módszertani gazdagság fenntartása és bővítése.

2017-től Örökös Zöld Óvoda címet kaptunk. Kiemelt nevelési területeink az óvodai és a magyar népi hagyományok éltetése, az egészségtudatosságra és a környezettudatosságra nevelés.

Tagóvodánk sajátossága a Játszószobák rendszere (torna, kézműves, zene és természeti), ahol heti egyszer a nagyóvodások műhelymunka keretein belül játékos tevékenységeken vesznek részt. Célja a gyermekek személyiségfejlesztése, a kreativitás és az aktivitás alakítása, képességek fejlesztése, tehetséggondozás és/vagy prevenció.

Iskola előkészítéshez 2019-től alkalmazzuk a Sakkjátásztér Komplex Képességfejlesztő Programot.

2020 nyarán értékközvetítő pedagógiánkért elnyertük a „Kincses Kultúróvoda 2020” címet.

Tagóvodánkban gyermekközpontú, esztétikus, barátságos és biztonságos környezetet biztosítunk, ahol a funkció mellett a célszerűség dominál.

Kiemelt cél:

Az óvodásaink komplex személyiségfejlesztése sajátos tevékenységrendszerünkkel.

Örökös Zöld Óvodaként a fenntarthatóság értékrendjének megalapozása a gyermekekben.

Célunk az, hogy óvodásaink szeressenek mozogni, kötődjenek a természethez, tudjanak rácsodálkozni a szépre. Legyenek boldog, testileg és lelkileg egészséges gyermekek.

Az óvodai élet végén pedig nyitottan, magabiztosan, felkészülten induljanak az iskolába.

Kiemelt feladat:

- sajátos óvodai arculatunk fenntartása, tevékenységrendszerének mélyítése

Az intézményi programokon kívüli ünnepek:

Nagyszülők -, Apák és Anyák napi, az Állatok és a Föld világnapi ünnep/játszódélután, adventi barkácsdélután, Erdei óvodai napok, Rózsa napok-kulturális programok és családi sportdélután, Májusfa állítás és pünkösdi családi kitancolás.

Hulladék újra hasznosítási, egészség és fenntarthatósági téma hét.

A tehetséggondozó tevékenység megvalósításának alapelve:

Elsősorban a fejlesztő környezet és a sokoldalú tevékenységi lehetőségek biztosításával, a tudatosan megtervezett mindennapos óvodai tevékenységekbe és a játszószobáinkba is.

Központi Óvoda Vackor Tagóvodája

8800 Nagykanizsa Platán sor 8/b

Csoportok száma:

3

A tagóvoda sajátos arculatának, nevelő munkájának bemutatása:

Tagóvodánk Nagykanizsa belvárosában, emeletes házak gyűrűjében, parkosított, esztétikus, csendes környezetben helyezkedik el. Családi ház jellegű épületben, derűs szeretetteljes légkörben folyik a gyermekek nevelése. Óvodásaink a nap legnagyobb részét a mesék világában töltik, ezért épül nevelőmunkánk az anyanyelvi nevelésre, kiemelten a bábjátékra. Csoportjainkban a báb az első naptól fogva a gyerekek között él, segíti a beilleszkedés folyamatát. Támogatjuk a gyerekek által kitalált mesék, történetek improvizatív játékát, a kortárs és népmesék, versek, mondókák változatos feldolgozását. Nagy hangsúlyt fordítunk arra, hogy játékba ágyazva ismerhessék meg társadalmi, természeti környezetüket, a zöld jeles napokat, népünk kultúráját, értékeit, váljanak fogékonyá annak befogadására. Csoportjainkban naponta kezdeményezünk változatos mozgásos és népi ügyességi sportjátékokat. Programjainkat, ünnepeinket a gyermekekkel és szüleikkel együtt szervezzük, hogy minél több közös élményben legyen részük. Inkluzív, befogadó intézményként olyan szeretetteljes, biztonságos pedagógiai környezet alakítottunk ki, melyben a gyermekek és felnőttek őszintén elfogadják és segítik egymást. Tárgyi, infrastrukturális feltételeinket a XXI. század elvárásainak folyamatosan bővítjük, gazdagítjuk.

Kiemelt cél:

- Az irodalom, művészetek iránti érdeklődés felkeltése, könyv iránti szeretet alakítása.
- A fenntarthatóság értékrendjének megalapozásához kapcsolódó attitűdök erősítése.
- Az egészséges életmód szokásainak alakítása.

Kiemelt feladat:

- A népi, kortárs irodalmi alkotások, mesék, versek feldolgozása bábozással, dramatizálással.
- „Kincses” gyermekkönyvtár működtetése. „Kincses Kultúróvoda” cím, pályázat magas szintű megvalósítása.
- A Zöld Óvoda tartalmak hangsúlyos megjelenítése zöld jeles napok, hagyományok ápolásával.
- A testi képességeik sokoldalú fejlesztése mozgásos játékokkal, feladatokkal, kirándulásokkal, gyalogtúrákkal.

Az intézményi programokon kívüli ünnepek:

Népmese napja, Mihály nap, Márton nap, Luca nap, Betlehemezés, Farsangi jelmezes mulatság, Állatok világnapja, Víz világnapja, Föld napja, Madarak, Fák napja

A tehetséggondozó tevékenység megvalósításának alapelve:

A gyermek életkorának megfelelő irodalmi műfajokon, alkotásokon keresztül, érték közvetítés, élménynyújtás, szabad önkifejezésük, érzelmeik megélésének kibontakoztatása. Kognitív, nyelvi és motoros képességeik mozgósítása, fejlesztése mesék, versek által.

Az intézmény pedagógiai hitvallása

Szeretetteljes, családi légkörben neveljük és fejlesztjük gyermekeinket, ahol **elsődleges tevékenység a szabad játék.**

Valljuk, hogy gyermekeink személyiség fejlődését az egyéni képességeik kibontakoztatását spontán és szervezett élethelyzetek megteremtésével tudjuk lehetővé tenni, elősegíteni. Alkalmat teremtünk arra, hogy a gyermekek kipróbálhassák önmagukat, megismerjék lehetőségeiket, tehetségüket és az alkotás örömét. Az óvoda valamennyi dolgozója példát mutat környezetünk igényes, esztétikus ápolására, a természet védelmére, szeretetére, annak megbecsülésére. Nevelésünk során alkalmazott pedagógiai módszereinket, a gyermekek személyiségéhez igazítjuk.

- Hiszünk a gyermekközpontú életszemléletben.
- Hisszük, hogy a minőség tőlünk a pedagógusoktól ered, mint értéket nekünk kell átadni a gyermekeknek.
- A minőségi munka a jövő nemzedékén mérhető le, akik tovább viszik azt, amit mi értékünként átadunk.

Gyermekkép

Óvodai nevelésünk befogadó, mely a gyermeki személyiségből indul ki, biztosítja minden gyermek számára az egyenlő hozzáférést. Nevelőmunkánkat áthatja a gyermekek egyéni különbségének tiszteletben tartása, a szeretet, az őszinte érdeklődésen és elfogadáson alapuló magatartás, a nagyfokú tolerancia.

Célunk olyan gyermekek nevelése, akik:

- motiváltak az ismeretek megszerzésére,
- az alapképességek és készségek birtokában felkészültek tudásuk gyakorlatban történő alkalmazására,
- nyitottak a természet szépségeire, a világ dolgaira, új ismeretek befogadására,
- érdeklődők a kulturális értékek iránt,
- kreatívak,
- szeretik, óvják, védik környezetüket, megbecsülik értékeit,
- képesek elfogadni, tiszteletben tartani egymást, a másságot,
- együttműködnek a felnőttekkel, társaikkal, segítőkészek,
- felelőséget tudnak vállalni, képesek a döntéshozatalra,
- önállóak, önértékelésük reális,
- bátran kommunikálnak,
- tisztelik a népünk hagyományait.

Nagy hangsúlyt fordítunk arra, hogy olyan gyermekek lépjenek ki az óvodából, akik életkoruknak megfelelő gazdag érzélemvilággal és fejlett kognitív funkciókkal rendelkezzenek.

Óvodakép

Nevelőmunkánk alapja a gyermeki személyiség kibontakoztatása, harmonikus fejlesztése, a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek segítése. Nagy hangsúlyt fordítunk az óvó-védő, szociális, nevelő, fejlesztő funkciók érvényesítésére.

Nevelésünk során gondoskodunk a gyermekek érdekeinek mindenekfelett való érvényre juttatásáról, szükségleteik kielégítéséről, az érzelmi biztonságot nyújtó derűs, szeretetteljes óvodai légkör megteremtéséről, a testi, a szociális és az értelmi képességek egyéni és életkor-specifikus alakításáról. Alapelvünk, hogy a gyermeki személyiséget a tisztelet, elfogadás, bizalom és megbecsülés övezzék. Biztosítjuk az életkoruknak és fejlettségüknek megfelelő tevékenységeket, a mással nem helyettesíthető játékot, műveltség-tartalmakat. Hagyományainkra, tapasztalatainkra és óvodánk pedagógiai gyakorlatára építve alakítjuk és fejlesszük gyermekeinkben az erkölcsi értékeket.

Nagy hangsúlyt fordítunk arra, hogy fejlődjön a gyermekek felelősségérzete önmaguk, szűkebb és tágabb környezetük, nemzetünk és hazánk iránt. A gyermek környezettudatos magatartásának kialakulását pedagógiai tevékenységrendszerünkkel és a megfelelő tárgyi, infrastrukturális környezettel teremtjük meg.

Hisszük, csak közös együttneveléssel tudjuk formálni, alakítani a gyermekeket annak érdekében, hogy biztosan eligazodjanak majd a világban. Munkatársaink széleskörű szakmai felkészültsége, innovációs törekvései, minőség iránti elkötelezettsége jelentik a biztosítékot céljaink eléréséhez.

Óvodánk nevelési céljai, feladatai

Cél:

- Az óvodások nyugodt, élményekben gazdag, harmonikus fejlődésének elősegítése
- Az óvodához, a felnőttekhez való érzelmi kötődés megalapozása, a minél változatosabb tevékenységek kedvükre történő választásával, a gyermekek egyéni igényeinek és eltérő fejlődési ütemének megfelelő feltételrendszer biztosításával.
- A sokoldalú személyiségfejlesztés, a gyermek egyéni készségeinek és képességeinek kibontakoztatása.
- Az életkori sajátosságokból fakadóan kiszolgáltatott kisgyerek emberi méltóságának, jogainak tiszteletben tartása az óvodai nevelés teljes eszközrendszerével.
- A gyerekek környezettudatos szemléletének és magatartásának megalapozása a tevékenységek által és a tevékenységeken keresztül.
- A gyermek nemzetiségi identitástudatának kialakítása és fejlesztése, a magyar nyelv, helyi hagyományok és népszokások megismertetése, megélése, átörökítése.
- Tagóvodánk sajátos arculatának megőrzése. fenntartása, bemutatása, mélyítése és korszerűsítése.

Feladat:

- A szabad játék folyamatosságának biztosítása, a folyamatos életszervezéshez és tevékenységekhez szükséges eszközök, körülmények megteremtése – napirend rugalmassága.
- Élményszerzés lehetőségével, sokrétű és komplex tevékenységekkel, korszerű pedagógiai módszerekkel a gyermekek képességeinek, készségeinek fejlesztése.
- A fenntarthatóság pedagógiájának megvalósítása, a helyi értékek megismerése, védelme, megőrzése.
- Az SNI gyermekek szocializációja, BTM-es gyermekek nehézségeinek oldása, a HH és HHH gyermekek felzárkóztatása, a tehetséges gyermek komplex fejlesztése.
- Az egész életen át tartó tanulás megalapozását szolgáló kompetenciák fejlesztése, az egymástól való tanulás elvének érvényesítése korszerű tanulásszervezési módszerek alkalmazásával.
- Hitoktatás lehetőségének biztosítása a – 2011. évi CXCV. tv 35.§(2)-előzetes szülői felmérés alapján.
- Iskolára való felkészítés a pszichikus funkciók érésének elősegítése magas színvonalú és korszerű óvodapedagógiával.
- A gyermekvédelmi munka hatékonyságának növelése, jelzőrendszer működtetése.
- Pedagógiai szakszolgálatokkal való kapcsolat mélyítése.
- Szülői és más partneri igények, ésszerű elvárások megvalósítása.

Egészséges életmódra nevelés, egészségfejlesztési program

Cél:

- Egészséges életvitel megismertetése, az egészséges életvitel iránti igény felkeltése, egészségvédő szokások kialakítása
- A gyerekek egészségének védelme, óvása, megőrzése, szervezetük edzése, az egészséges életvitel igényének alakítás.
- Környezet és egészségtudatos magatartás kialakítása.
- A testi, lelki gyermeki szükségletek, mozgásigény kielégítése.
- Az óvoda és a család egészségnevelő feladatainak összehangolása, a gyermekek egészségkultúrájának fejlesztése.
- A tartós gyógykezelés (cukorbeteg) alatt álló gyermek szakszerű ellátása

Feladat

- A gyermek gondozása, testi szükségleteinek, mozgásigényének kielégítése, testi képességek fejlődésének támogatása.
- Az egészségfejlesztő mindennapi testmozgás, szabad levegőn tartózkodás belsővé válásának segítése.
- Személyi higiénia, testápolás, öltözködés igényének formálása, alvás, pihenés feltételeinek megteremtése.
- A kulturált étkezés illemszabályainak megismertetése, gyakoroltatása, egészséges táplálkozás szokásainak alakítása.
- A magas cukortartalmú ételek és italok, a magas só- és telítetlenzsír-tartalmú ételek fogyasztásának csökkentése.
- Vércukormérés az orvos előírása alapján, előírt időközönként a szükséges mennyiségű inzulin beadása.
- Az egyéni szükséglet-kielégítése, a gondozási tevékenységek egyre önállóbb megvalósítása.
- A biztonságos környezet védelméhez és megóvásához kapcsolódó szokások alakítása, a környezettudatos magatartás megalapozása.
- Lelki egészség megóvása dramatikus játékokkal, művészetek alkalmazásával, prevenciós és korrekciós feladatok ellátásának biztosításával, szakemberek bevonásával.

Eredményességi mutatók

- Szívesen vesznek részt, igénylik a mindennapos mozgásos tevékenységeket, játékokat.
- A gyermekek életkoruknak megfelelő önállósággal végzik a gondozási feladatokat.
- Képesek testi szükségleteik kielégítését szándékosan irányítani, az adott helyzetnek megfelelően.
- Betartják a higiénés szabályokat.
- Ismerik és betartják a kulturált étkezés szabályait.
- Igényükké válik a környezet tisztántartása, a rend megőrzése.
- Megalapozódnak az egészségvédő, balesetmegelőző magatartáshoz szükséges képességei.
- Fejlődik a gyerekek empátiás készsége, toleranciája, humanitárius szemlélete, valamint a segíteni akarás igénye.
- Az egészséges és biztonságos környezet a gyermek fejlődéséhez, egészségének védelméhez adottak.

Érzelmi erkölcsi, értékorientált közösségi nevelés

Cél:

- Családias, derűs kiegyensúlyozott légkörben a gyermekek érzelmi biztonságának kialakítása, erkölcsi életének gazdagítása.
- Érzelmi intelligencia fejlesztése
- A gyermekek szocializációjának, közösségbe való beilleszkedésének segítése.
- A környezet megővésére irányuló szokások kialakítása, a természet iránti szeretet, elkötelezettség megalapozása.

Feladat

- Az érzelmi biztonság, állandó értékrend, szeretetteljes légkör megteremtése és fenntartása.
- Az együtt játszás, együtt gondolkodás formáinak, módjainak megtapasztaltatása, az együttműködési készség fokozása
- Erkölcsi és akarat tulajdonságok alakítása, erkölcsi érzékének, ítélőképességének formálása.
- A különbözőségek elfogadására, tiszteletre, megbecsülésére nevelés megvalósítása.
- Szociális érzékenység és az éntudat kialakulásának segítése.
- Érzelmek, kifejezőképességek fejlesztése: szeretet, kötődés, együttérzés, empátia, segítőkészség, élménybefogadás.
- Egészséges önérvényesítő, önkifejező, törekvések támogatása, az ösztönök és az érzelem önirányításának fejlesztése.
- A közösen kialakított szokás- és normarendszer szerinti viselkedés megerősítése, a kulturált együttélés szabályainak közvetítése, a szabályok belsővé válásának segítése.
- A gyerekek közötti kapcsolat erősítése, kapcsolati kultúra fejlesztése.
- Az interperszonális kapcsolatok kialakulásában a pozitív attitűd elősegítése.
- A szűkebb és tágabb természeti, társadalmi környezet, hagyományok megismertetése, és az ünnepek által a nemzeti identitástudat, a keresztény kulturális értékek, a hazaszeretet, a szülőföldhöz és a családhoz kötődés alakítása, elmélyítése.

Eredményességi mutatók

- Megtalálják helyüket a közösségben, a társas kapcsolatokban jól érzik magukat.
- Ismerik és alkalmazni tudják az óvodai közösségben elvárt viselkedéskultúrát.
- Képesek örülni egymás sikereinek.
- Társaikhoz alkalmazkodnak, toleránsan viselkednek, elfogadják egymást, segítőkészek.
- Ismerik és betartják a közösségi és udvariassági szabályokat, szabálytudatuk kialakul.
- Konfliktushelyzeteket képesek megoldani, tudnak kompromisszumot kötni, szükség esetén a felnőtt segítségét kéri.
- Indulataikon, érzelmeiken koruknak megfelelően tudnak uralkodni.
- Kialakul én-tudatuk, szabad, önálló tevékenységek iránti vágyuk.
- Boldog, pozitív énképpel rendelkeznek, bátran, szívesen vállalnak a közösségért apróbb megbízatásokat, feladatokat.
- Bátran, megfelelő hangnemben mondják el véleményüket.
- Készen állnak az iskolai élet elfogadására.
- Érzékennyé válnak a természeti és társadalmi környezet megbecsülésére, védelmére.
- Nemzeti identitástudatuk megerősödik.

Anyanyelvi, értelmi fejlesztés és nevelés

Cél:

- Az anyanyelv ismeretére, megbecsülésére, szeretetére nevelés.
- Anyanyelvi kompetenciák fejlesztése a nyelvi kommunikáció eszközeivel.
- Kognitív kompetenciák alakítása, sokoldalú fejlesztése.

Feladat

Az óvodapedagógus és a gyermekek közötti szeretetteljes viszony, jó kapcsolat megteremtése, mely a beszédkapcsolatok kialakításának alapja.

- A gyermekek természetes beszéd- és kommunikációs kedvének felkeltése, fenntartása.
- A gyermekek egyéni beszéd-sajátosságainak, beszédfejlődésének figyelemmel kísérése.
- Kommunikációs helyzetek teremtése, a gyermeki kérdések támogatásával gondolkodásuk fejlesztése.
- Az önkifejezés megalapozása, a gyermekek ismereteinek gazdagítása, tájékozottságának növelése.
- A magyar nyelv kulturális színes, élményszerű átadása.
- Tevékenységközpontú, játékba integrált tanulásszervezés megvalósítása
- A gyermeki kíváncsiság, érdeklődés kielégítése, fenntartása.
- Szenzitív, élménypedagógiai módszerek, kooperatív technikák alkalmazása.
- Olyan lehetőségek teremtése, ahol a gyerekek maguk vizsgálódhatnak, gondolkodásra, magyarázatok keresésére indulhatnak a világ felfedezése közben.
- A gyermekek spontán szerzett tapasztalatainak, ismereteinek célirányos bővítése, rendszerezése, különböző tevékenységekben és élethelyzetekben való gyakoroltatása.
- A értelmi képességek, különösen a képzelet és kreativitás fejlődését elősegítő helyzetek biztosítása

Eredményességi mutatók

- Megértik, és türelemmel égis hallgatják a felnőttek és társaik beszédét.
- Gondolataikat mások számára érthető formában, életkoruknak megfelelő tempóban és hangsúllyal, a beszédhelyzethez és az anyanyelvi szabályokhoz igazodva tudják kifejezni.
- Használják aktív szókincsüket, érthetően, folyamatosan beszélnek.
- Képesek egyszerű gondolkodási műveletek alkalmazására, tapasztalatok útján szerzett ismeretek emlékezetben tartására.
- Megjelenik a tanulás alapját képező szándékos figyelem, fokozatosan növekszik terjedelme, tartalma.
- A cselekvő-szemléletes és képi gondolkodás mellett az elemi fogalmi gondolkodás kialakulóban van.
- Képesek az ismeretek alapján életkoruknak, egyéni fejlettségüknek megfelelő feladatok irányított, majd önálló megoldására, problémamegoldó, kreatív gondolkodásra.
- Jól tájékozódnak az őket körülvevő környezetben.

Az óvodai élet megszervezése, a tevékenységek szervezeti keretei

Cél:

- A gyermekek életkorának és egyéni sajátosságainak megfelelő életritmus és az ebben foglalt szokások, normarendszerek fejlesztő tevékenységek rugalmas napirendi keretek közötti megvalósítása
- Az integrált nevelésben a rugalmas napirend előnyeire építve, a szokás – normarendszerhez való elemi alkalmazkodási képességeinek kialakítása

Feladat

- A gyermekek szükségleteit, igényeit figyelembe véve a stabilitás, folyamatosság, rugalmasság jegyében szervezett napirend, hetirend kialakítása
- A gyermek komfortérzetéhez szükséges optimális körülmények biztosítása
- Folyamatos szabad játék lehetőségének megteremtése
- A tevékenységek közötti harmonikus arányok kialakítása
- A gondozással kapcsolatos tevékenységek, szorosan együttműködve a dajkával
- A tevékenységbe ágyazott komplex készség és képesség fejlesztés feltételeinek megteremtése (hely, idő, eszköz)

Tartalom

- Az óvoda és a gyermek érdekének megfelelően a felvett gyermekek életkorának függvényében homogén és / vagy heterogén csoportok kialakítása
- Az óvodapedagógus által szervezett tevékenységek szervezeti keretei:
  - kötetlen jellegű
  - kötött jellegű
- Fejlesztési tartalmak szervezeti formái:
  - egyéni, páros
  - mikrocsoportos

Megvalósulás folyamata, feltételek megteremtése

- A hetirend és a napirend biztosítja a gyerekek számára a nyugodt, kiegyensúlyozott, kiszámítható óvodai környezet megteremtését.
- A hetirend határozza meg a domináns tevékenységek sorát.
- A tevékenységek, az aktualitástól, spontaneitástól a szituációktól a gyermekek igényeitől, illetve az időpontokhoz kötött gyermekprogramoktól függően változhatnak, szem előtt tartva a komplexitásban rejlő lehetőségeket.
- A napirend kialakítása a gyerekek életkorának és egyéni igényének megfelelően történik.
- A napirenden belül a legtöbb időt a gyerekek legfontosabb tevékenysége, a szabad játék kapja.

Az óvodai nevelőmunka dokumentumai, tervezése

Dokumentum	Tartalom
<ul style="list-style-type: none"> • Csoportnapló vezetése digitális formában, Ovped.hu online felületen • Gyermek egyéni fejlődését nyomon követő dokumentum vezetése digitális formában, Ovped.hu online felületen • Felvételi és mulasztási napló digitális formában, az Ovped.hu online felületen • Intézményi éves munkaterv, és a tagóvodák feladatterve 	<ul style="list-style-type: none"> • Hetirend: hetente ismétlődő tevékenységek napi bontása • Napirend: a tevékenységek és időtartamok • Nevelési terv (fél évente): a nevelés fő feladatai, az elért fejlettségi szinthez igazodó értékelések, eredmények • Esemény terv programok, ünnepek, szervezési feladatok • Projektterv (minimum 4 hét): egymásra épülő, tevékenységek cél, feladatrendszere, módszerei, eszközei, differenciálás lehetőségei • Reflexiók: nevelőmunka folyamatos elemzése és értékelése a tervezés ciklusaihoz illeszkedve. • Gyermek anamnézise • Értelmi, lelki, szociális és testi fejlettség mutatói, szintjei, a differenciált nevelés irányai. • A fejlődését segítő megállapítások, intézkedések, az elért eredmények • A szakértői bizottság vizsgálatának megállapításai, a fejlődést szolgáló intézkedésre tett javaslatok, amennyiben releváns • A szakértői bizottság felülvizsgálatának megállapításai, amennyiben releváns. A szülő tájékoztatásáról szóló feljegyzések. • Személyes adatok, hiányzások • Az előző nevelési év eredményeire épített célok, feladatok • A pedagógiai működés feltételei (személyi, tárgyi...) • Belső kapcsolatok, együttműködés, kommunikáció

- Szakmai munkaközösségek, munkacsoportok tervei, feladatai

Megvalósulás folyamata, feltételek megteremtése

- A komplex tevékenységek szervezése párhuzamosan, a gyermekek kezdeményezésére és az óvodapedagógus tervező munkája által történik.
- Az ismeretanyag átadása során a többszöri, sokoldalú megközelítésének előtérbe helyezése.
- A tervező munka a gyerekek egyéni fejlődési üteméhez és jellemzőihez igazított.
- Az óvodapedagógus tudatosan és tervszerűen biztosítja a fejlődéshez szükséges, differenciált tevékenykedtetés feltételrendszerét.
- A gyermekek képességeinek, egyéni sajátosságainak figyelembevételével növekvő időtartamú – 5-35 perces – tevékenységek tervezésével, szervezésével valósulnak meg.
- A szervezett mozgásfejlesztés kis – középső – nagy és vegyes csoportban egyaránt általában heti egy alkalommal kötött formában történik.
- A tevékenységek kötött, vagy kötetlen voltát az adott tevékenység tartalma, és a helyi adottságok határozzák meg, mely az óvodapedagógus kompetenciája meghatározza.
- Az értékelés tapasztalatai, eredményei adják a nevelőmunka további tervezésének alapjait.

Az óvodai élet tevékenységformái

Játék

Cél:

- A játék által gyermekek egészséges testi - lelki és szociális fejlődésének elősegítése, a gyermeki személyiség alakítása.
- A játék, mint élmény és örömforrás erősítse a gyermek pszichikumát, kreativitását, járuljon hozzá a kiegyensúlyozott, boldog óvodáskor megéléséhez.
- A szabad játék túlsúlyának érvényesítése.

Feladat	Tartalom	Eredményességi mutatók
<ul style="list-style-type: none"> • A játék feltételrendszerének megteremtése, a szabad elmélyült, önkéntes, spontán, változatos játék lehetőségének biztosítása. • A szabad játék folyamatosságának fenntartása, az óvodapedagógus tudatos jelenlétével. • Élményszerű elmélyült játék kibontakoztatása az óvodapedagógus támogató, ösztönző magatartásával, indirekt reakcióival, együttjátszással. • A gyermek játékszintjének, a játék tartalmának feltérképezése és fejlesztése, tapasztalatszerzések, ötletek, lehetőségek biztosítása. • Az óvodapedagógusi és gyermeki kreativitásra építve a játékeszközök folyamatos fejlesztése, bővítése. • A barkácsoláshoz, dramatizáláshoz, bábozáshoz, szerep- és szabályjátékhoz sokszínű eszközök biztosítása. • Az együttjátászás igényének kialakításával a közös játék kibontakozásának elősegítése, szerepvállalás. • Egyéni képességek (értelmi, motoros) fejlesztése a gyermeki fantázia kibontakoztatása. 	<ul style="list-style-type: none"> • Gyakorló játék • Szimbolikus, szerepjáték • Építő-konstruáló játék • Szabályjáték • Drámajátékok • Szabadjáték 	<ul style="list-style-type: none"> • Szívesen, önfeledten, elmélyülten és kitartóan játszanak. • Igénylik a társakkal való együttjátszást, tiszteletben tartják egymás játékát. • Képesek elfogadni más, eltérő javaslatot is, kompromisszum készek. • A kialakított szabályokat betartják, koruknak megfelelő szabálytudattal rendelkeznek. • Ismerik és alkalmazzák az udvarias magatartás formáit a játék során. • Egyéni elképzeléseik, ötleteik vannak, alkotó fantáziájukkal új dolgok alkotására is képesek. • Élnek az újrahasznosítás lehetőségével.

<ul style="list-style-type: none"> • A társas kapcsolatok, szociális kompetenciák fejlesztése, kompromisszumkészség, konfliktuskezelés segítése. • Pozitív érzelmek alakítása: szeretet, barátság, empátia, tolerancia, segítőkészség. • Kommunikációs, metakommunikációs készségek fejlesztése. 		
---	--	--

A megvalósulás folyamata, feltételek megteremtése

- Helyes napirend kialakításával a hosszantartó, zavartalan játékidő biztosítása
- A gyermeki igények, belső szükségletek kielégítése, fejlettségüknek megfelelő játékeszközökkel, élményszerzési lehetőségekkel.
- A gyermeki fantázia kibontakoztatásához az anyagok, eszközök kreatív felhasználásának segítése.
- A szabad játék során a gyermeki szükségletek, igények kielégítése, teret engedve a gyakorló, szerep, szabály, építő-konstruáló játékoknak.
- Az óvodapedagógus támogató szerepének a játszóik igényeihez igazítása, utánozható minta adásával.
- A játékban társként való szerepvállalás, indirekt irányítás, ötletadás, a konfliktusok megoldásában szükség szerinti segítségadás.
- A gyermekek beszédének, gondolkodásának fejlesztése bátorító, modell értékű óvónői kommunikációval.
- A gyermekek játékának az egyéni képességeiknek megfelelő kibontakoztatása, gazdagítása.

Verselés, mesélés

Cél:

- Az irodalom, a művészetek iránti érdeklődés megalapozása, könyv iránti szeretet kialakítása, az olvasóvá nevelés elindítása.
- A gyermeki világkép, szemléletmód alakítása.
- A 3-7 éves gyermekek érzelmi, értelmi, etikai, esztétikai fejlődésének segítése, pozitív személyiségjegyeinek megalapozása a magyar és világirodalom sajátos eszközeivel.
- A népi, a magyar, a klasszikus és a kortárs irodalmi művek megismertetése járuljon hozzá nemzeti identitástudatuk megalapozásához, a magyar kultúra értékeinek megőrzéséhez.
- A szabad önkifejezés, képzelet, mint örömforrás támogatása.

Feladat	Tartalom	Eredményességi mutatók
<ul style="list-style-type: none"> • A gyermekeknek szóló irodalmi alkotásokból igényes válogatás. • A gyermekek nyelvi készségeinek fejlesztése az irodalom eszközeivel. • Értelmi képességeik memóriájuk, figyelem koncentrációjuk, kreativitásuk fejlődésének segítése. • A gyermekek absztrakt gondolkodásának elősegítése, belső képvilágának alakítása. • A rím, ritmika, dinamika hangsúly, hanglejtés, metakommunikációs jelzések kifejező erejének megéreztetése. • Beszédkapcsolatokon alapuló együttműködő készségük fejlesztése, viselkedéskultúrájuk alakítása, társas kapcsolataik elmélyítése. • Szorongások, feszültségek oldása a mesék által. 	<ul style="list-style-type: none"> • Vers, verses mese, mondóka, dúdoló, ölbéli, lovagoltató játékok • Népmesék, népi hagyományokat felelevenítő mondókák, rigmusok • A magyarság történelmét feldolgozó mondavilág elemei, meséi. • Magyar gyermekköltészet • Klasszikus és kortárs irodalmi művek • Bábjáték, dramatizálás, mimetizálás, meseszöveg, improvizációs játékok • Könyvek, folyóiratok nézegetése • Színházi, bábszínházi élmények • Gyermekkönyvtár látogatás 	<ul style="list-style-type: none"> • A gyermekek szívesen ismételtetik a verseket, rigmusokat, mondókákat. • Örömmel várják, igénylik a mesélést, verselést, mondókázást. • Szívesen mesélnek, báboznak, dramatizálnak egymás és maguk szórakoztatására. • Tudnak meséket, történeteket improvizálni, és azt mozgásban, illetve képen megjeleníteni. • A mesében megismert szavakat, szófordulatokat képesek beszédükben alkalmazni. • Figyelmesen végig tudják hallgatni az óvodapedagógusokat, társaikat. • Szókincsük, mondatalkotásuk, nyelvi-kifejezőkészségük gazdagodik az irodalmi élmények hatására. • Képesé válnak a valós és a mesevilág közötti elvonatkoztatásra. • Szeretik, óvják, megbecsülik a könyveket.

<ul style="list-style-type: none"> • Az empátia, az egymásra figyelés segítés tulajdonságainak kialakítása. • A móka, a vidámság megéreztetése, humorérzék fejlesztése. 		<ul style="list-style-type: none"> • Megismerkednek más népek gyermekirodalmi alkotásaival.
---	--	--

A megvalósulás folyamata, feltételek megteremtése

- Derűs, érzelmi biztonságot nyújtó hely, élményszerű előadásmód, szeretetteljes kapcsolat megteremtése.
- Mindennapi irodalmi élmény biztosítása kötetlen és kötött formában, mese bevezető rituálék alkalmazása.
- Az irodalmi művek választása az évszakokhoz, az év jeles ünnepeihez, a napi tevékenységekhez, a gyermeki élményekhez kapcsolódva történik.
- A műveltségterületek közötti komplexitás érvényesítése.
- Ölbeli mondókák, játékok, dúdolók, versek gyakori ismételtetése egyénileg és mikrocsoportban.
- A gyermeki önkifejezéshez motiváló, esztétikus eszközök biztosítása.
- IKT eszközök célszerű és etikus alkalmazása.

Ének, zene, énekes játék, gyermektánc

Cél:

- Zenei élmény átélése, befogadása, az éneklés megszerettetése.
- Örömteli és élmény gazdag, közös ének-zenei tevékenységek szervezésével érdeklődésük felkeltése, személyiségük formálása.
- Zenei ízlés formálása, esztétikai fogékonyság alakítása.
- A gyermekek zenei képességeinek erősítése a zenepedagógiai módszerek, ritmikus mozgás, tánc, ének nevelő hatásának érvényesítése.
- A zenei anyanyelv megalapozása, ápolása.

Feladat	Tartalom	Eredményességi mutatók
<ul style="list-style-type: none"> • Magyar zenei hagyományoknak, egyéni képességeknek, megfelelő zenei és dalanyag választása. • A népi dalos játékok, mondókák, hagyományok, gyermektáncok továbbélésének segítése. • Zenei képességek- egyenletes lüktetés, ritmusérzék, éneklési készség, zenei formaérzék, zenei hallás, zenei alkotókészség, mozgáskultúra fejlesztése. • Más népek dalainak, zenéinek megismertetése. • Közös éneklés és játék, zenehallgatás társas örömeinek megélése. • Változatos térformák és egyszerűbb tánclépések megismertetése. • A gyermekek motoros, nyelvi, szociális képességeinek fejlesztése a mondókákkal, gyermekdalokkal és a zenei képességfejlesztő játékokkal, az öndifferenciálás lehetőségeinek biztosításával. 	<ul style="list-style-type: none"> • Magyar népi énekes- mozgásos játékok, néptánc, népi mondókák • Magyar népszokások, hagyományok, jeles napok, ünnepek dalai, játécai, táncai, mondókái • Ölbeli játékok, lovagoltatók. • Készségfejlesztő komplex játékok. • Ritmushangszerek, zörej és dallamjátszó hangszerek megismerése, készítése, használata, környezetünk hangjainak megfigyelése. • Zenehallgatás: vokális és hangszeres zene, klasszikus, kortárs, nemzetiségek zenei műveinek felhasználása. • Más népek dalai, gyermekeknek írt műdalok, kortárs zenei művek. 	<ul style="list-style-type: none"> • A gyermekek szívesen játszanak énekes játékokat, dalolnak, táncolnak, mozognak zenére. • Igénylik és önállóan, örömmel játszanak készségfejlesztő játékokat, képesek a figyelemre, szabálytartásra, kreatív újraalkotásra. • Megkülönböztetik a zenei fogalom párokat. • Dallamotívum alapján felismerik a dalokat, megkülönböztetik a zenei hangokat más zörej hangoktól. • Érzik és alkalmazzák az egyenletes lüktetést és a dalok, mondókák ritmusát. • Ismernek néhány hangszert, és képesek a ritmushangszerek alkalmazására. • Törekednek a tiszta éneklésre. • Tudnak egyszerű tánclépéseket, ismernek néhány térforma alakítási lehetőséget. • Szívesen hallgatnak zenét. • Érzik a zene – mozgás – nyelv lehetőségeit. • Együttműködők, önállóan is képesek énekes játékok megszervezésére és szerepek vállalására.

• A tevékenységben rejlő nevelési helyzetek kihasználása, a közösséghez tartozás érzésének erősítése, társas kapcsolataik fejlesztése.		

A megvalósulás folyamata, feltételek megteremtése

- Zenei élmény, énekes tevékenység megteremtése az egész nap folyamán, spontán és szervezett keretek között.
- Nyugodt kényelmes hely, meghitt légkör biztosítása.
- Eszközök, kellékek, hangszerek alkalmazása motivációhoz, gyakorláshoz.
- A mindennapok, zenei tevékenységek hangszerjátékkal történő színesítése.
- A felkínált és saját maguk által, természetes anyagokból készített hangszerek felhasználása.
- A zenei tevékenységek, óvónői minta spontán utánzásával a mindennapi éneklés, zenélés, önálló énekes játékok örömeinek biztosítása.
- A gyermek fejlettségéhez mért egyéni, differenciált zenei fejlesztési feladatokat meghatározása pozitív értékelés támogatásával.

Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka

Cél:

- A gyermeki igény kialakítása az örömteli cselekvésre, alkotásra, az önkifejezésre, esztétikai élmények befogadására.
- A gyermeki élmény, és fantáziavilág fejlesztése, motoros funkciók, és a látáskultúra megalapozása.
- A vizuális megismerő, befogadó és alkotó tevékenység fejlesztése.
- A komplex személyiségfejlesztés a vizuális nevelés teljes eszköztárával.
- Esztétikai érzékenység, szép iránti nyitottság és igényesség alakítása.
- Vizuális tapasztalatok nyújtása, egyéni fejlettségnek, életkornak megfelelően.
- Vizuális kifejezőeszközök megismertetése, képi gondolkodás fejlesztése.

Feladat	Tartalom	Eredményességi mutatók
<ul style="list-style-type: none"> • Képzőművészeti alkotások, népművészeti elemek, szokások, hagyományok, nemzeti szimbólumok megismertetése. • A gyermeki igény kialakítása belső képek alapján a kreatív önkifejezésre, a környezet esztétikai alakítására. • Érdeklődésre, vizuális tapasztalásra épülő tevékenységbe ágyazott ismeret, készség, képesség, képzelet, fantázia fejlesztése. • Tér-forma, színek, színdinamika gazdagítása. • A gyermekek megismertetése az anyagok tulajdonságaival, megmunkálási és kifejezési lehetőségeivel, az eszközök használatával. • Változatos technikák, anyagok alkalmazása. • Újrahasznosítás az alkotómunka során. 	<ul style="list-style-type: none"> • Rajzolás • Festés • Mintázás • Kézimunka • Barkácsolás • Képalakítás • Építés, tárgyalakítás • Népi kézműves technikák • Képzőművészeti, népművészeti alkotások, nemzeti szimbólumok. • Kiállítások megtekintése közművelődési intézményekben, és az óvodában. 	<ul style="list-style-type: none"> • Alkotásaik igényesek, esztétikusak. • Ceruzanyomatuk és vonalvezetésük biztos és megfelelő. • Emberábrázolásukban megjelennek a részformák, egyszerű mozgásokat is meg tudnak jeleníteni. • Gazdag szín és formavilág jellemzi az alkotásaikat. • Képalakításban egyéni módon megmutatkozik élmény és fantáziaviláguk, képi kifejezőképességük. • Fejlődik síkbeli, térbeli ábrázoló, képességük. • Örömmel, bátran, biztonságosan használják az ábrázolás eszközeit, megismert technikákat. • Jellemzi őket a szabad alkotókedv. • Rácsodálkoznak a képzőművészeti, népművészeti alkotásokra. • Ismernek néhány alkotói eljárást.

<ul style="list-style-type: none"> • Kognitív képességek fejlesztése a vizuális tevékenységek során • <u>A kooperatív tevékenységek alatt a szociális kompetenciák, érzelmek fejlesztése.</u> • Kézmozgásuk finomítása, grafomotoros képességek fejlesztése. • A gyermeki élmény és fantáziavilág gazdagítása. • Egyéni fejlettséghez, képességhez igazodó képi-plasztikai kifejezőképesség, komponáló-, térbeli tájékozódó- és rendezőképesség alakítása. • A természet színeire, formáira való rácsodálkozás segítése. • A gyermeki alkotások közösségi rendezvényen való bemutatása, kiállítása. 		<ul style="list-style-type: none"> • Közös vizuális tevékenységekben együttműködnek egymással. • Képesek saját és társaik alkotásairól véleményt mondani. • Meglátják környezetük és a vizuális alkotások szépségét.
--	--	---

A megvalósulás folyamata, feltételek megteremtése

- Alkotói munka feltételeinek megteremtésén építve a gyermek élményeire, tapasztalataira, fantáziájára, ötletgazdagságára.
- A változatos technikák, anyagok, eszközök használata során a természetes anyagok, eszközök előtérbe helyezése.
- Az ábrázolás eszközei egész nap folyamán a gyermekek rendelkezésére állnak, biztosítva számukra a szabad választás lehetőségét.
- A műveltségterületek közötti komplexitást érvényesítése.
- A gyermeki igény kialakítása az alkotásra, a kreatív önkifejezésre, a környezet esztétikai alakítására, és az esztétikai élmények befogadására.
- A gyermeki alkotások értéként kezelése, lehetőség biztosítása a munkák megtekintésére óvodán kívül és belül a szülők és a társak számára.

Mozgás

Cél:

- Egészséges életmód kialakítása, erősítése, testi-lelki harmónia biztosítása
- A mozgás megszerettetése, gyermekek természetes mozgáskedvének, mozgásörömének megőrzése.
- A velük született mozgásigény kielégítése, mozgáskultúra fejlesztése.
- Mozgásszervek fejlődésének elősegítése, rendszeres testmozgással a gyermekek edzése.
- Mozgásos játékok, tevékenységek, feladatok rendszeres alkalmazásán keresztül a személyiség komplex fejlesztése (testi-, motoros-, szociális-, értelmi képességek)

Feladat	Tartalom	Eredményességi mutatók
<ul style="list-style-type: none"> • A gyermekek életkorához és egyéni fejlettségéhez mérten a természetes funkcionális mozgásformák kialakítása, korrigálása, koordinációs zavarok csökkentése. • Nagy - és finommozgások fejlődésének elősegítése. • Kondicionális képességek fejlesztése: erő és állóképesség, gyorsaság. • Koordinációs mozgásképeségek fejlesztése: mozgásérzékelés, izomérzékelés, testséma, reakció gyorsaság, egyensúlyérzék, téri tájékozó képesség, lateralitás, vizumotoros koordináció, szemfixáció, szem kéz, szem-láb koordináció, ritmusképesség • Hajlékonyság lazaság fejlesztése; • helyes testtartás megéreztetése, a helyes testtartásért felelős izmok erősítése és nyújtása. (has, hát, far, comb) • Mozgás által a feszültség oldása. 	<ul style="list-style-type: none"> • járás, futás • ugrások, szökdelések • csúszás, kúszás, mászás • támaszgyakorlatok • gimnasztikai jellegű gyakorlatok • talajtorna jellegű gyakorlatok • dobások • kéziszer gyakorlatok • labdagyakorlatok • egyensúly gyakorlatok • függés gyakorlatok • szerugrás • mozgásos játék • relaxációs gyakorlatok • láb- és tartásjavító gyakorlatok 	<ul style="list-style-type: none"> • A gyermekek szeretnek mozogni, kitartóak a mozgásos játékokban • Mozgásuk harmonikus, nagy és finommozgásaik összerendezettek. egyensúlyérzékük kialakul. • Megjelenik: a pozitív énkép, ön- kontroll, érzelemszabályozás, szabálykövető társas együttműködés, problémamegoldó gondolkodás. • Ismerik az irányokat, jobb és baloldal fogalmát, tudnak térben tájékozódni. • Kézdominanciájuk kialakult. • Képesek sor- és köralkotásokra. • Tudnak ütemtartással járni, gimnasztikai jellegű gyakorlatokat esztétikusan végezni. • Eszközhasználatuk biztos, önálló. • Helyes testtartásuk alakul, vázizomzatuk, talpboltozatuk erősödik.

A megvalósulás folyamata, feltételek megteremtése

- Mozgásra inspiráló, biztonságos környezet, hely, idő, eszközök biztosítása a nap folyamán, célzott mozgásformákhoz, játékokhoz, feladatokhoz, gyakorlatokhoz.
- Mindennapos egészségfejlesztő mozgásos tevékenységek szervezése.
- A tevékenységek megtervezésénél a csoport általános fejlettségének, a fejlődés ütemének figyelembevétele a differenciált feladatadással.
- Megfelelő idő és lehetőség biztosítása a többszöri gyakorláshoz, a készségek, képességek alakulásához.
- Változatos eszközök, módszerek, munkaformák helyes megválasztása.
- A mozgásos tevékenységeken a gyermeki kíváncsiság, érdeklődés, játékoság figyelembevétele.
- A vidám légkör biztosítása, a balesetek elkerülése érdekében a szabályok betartása.
- A tevékenységek szervezésénél várakozási idő kiküszöbölése.
- A speciális láb-, és tartásjavító gyakorlatok tudatos beépítése a mozgásos tevékenységekbe.
- Kooperatív mozgásos játékok széleskörű alkalmazása.
- A szabad levegőn való mozgás előtérbe helyezése.

Külső világ tevékeny megismerése		
<p>Cél:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Szűkebb és tágabb természeti-emberi-tárgyi környezet megismertetése, megszerettetése és annak megóvására való nevelés. • Fenntarthatóság értékrendjének megalapozása. • Olyan viselkedéskultúra kialakítása, melynek alapja a természettel való harmonikus együttélés. • A környezet tapasztalati úton történő megismerésén keresztül, életkornak megfelelő eligazodás az őket körülvevő világban. • A környezet megismerése közben a gyermekek matematikai tartalmú tapasztalatainak gazdagítása. 		
Feladat	Tartalom	Eredményességi mutatók
<ul style="list-style-type: none"> • A fenntartható fejlődés érdekében a környezettudatos magatartás, attitűdök formálása, környezethez való pozitív érzelmi viszony alakítása. • Aktivításra, felelős cselekvésre nevelés, melyben legfontosabb elv az élet védelme, tisztelete. • A gyermekek érdeklődésére, természetes kíváncsiságára, cselekvésvágyára építve, sokszínű viszony kialakítása az őt körülvevő világhoz • A természeti valóság sokoldalú, komplex megközelítése a szó-, a kép-, a cselekvés egységében. • Konkrét tapasztalatszerzés biztosítása természetes élethelyzetekben, séták, kirándulások, terepi foglalkozások alkalmával. • A környezet felfedeztetése differenciált módon, szenzitív játékokkal, tevékenységekkel, vizsgálódásokkal, kísérletekkel, megfigyelésekkel. 	<p>Természeti környezetünk témái:</p> <ul style="list-style-type: none"> • évszakok, napszakok • időjárás • növény és állatvilág • színek • testünk, érzékszervek • természetvédelmi teendők • kertgondozás, növényápolás • a gyermekek által hozott témák <p>Társadalmi környezetünk témái:</p> <ul style="list-style-type: none"> • az óvoda és környezete • család • az emberek munkája, foglalkozások • közlekedés • egészséges életmód, egészségvédelem • szelektív hulladékgyűjtés, újra hasznosítás • takarékoság, megújuló energiaforrások • városunk nevezetességeinek, kulturális értékeinek felfedezése 	<ul style="list-style-type: none"> • Pozitív érzelmi viszony alakul ki a gyermek és környezete között. • Elemi ismereteik vannak önmagukról környezetükről. • Tudják nevüket, lakcímüket, szüleik nevét és foglalkozását. • Tudják óvodájuk nevét. • Különbséget tudnak tenni évszakok között, gyönyörködnek szépségükben. • Tisztában vannak az évszakoknak megfelelő időjárási jelenségekkel. • Megnevezik saját testrészeit, érzékszerveiket. • Ismerik az egészséges életmód alapvető szokásait • Kialakult a tisztaság iránti érzékük. • Megnevezik a napszakokat, a hét napjait. • Időbeli relációk, viszonyok felismerésére és alkalmazására képesek. • Ismerik, szeretik és óvják településünk természeti értékeit.

<ul style="list-style-type: none"> • Életkoruknak megfelelő új ismeretek nyújtása, meglévők mélyítése, rendszerezése. • Természet körforgásának megismertetése- ok-okozati összefüggések felfedeztetése. • A szülőföld, ott élő emberek, a hazai táj, a helyi és néphagyományok, szokások, nemzeti, családi és tárgyi kultúra értékeinek megismertetése. • A gyermekek önálló véleményalkotásának, döntési képességének fejlesztése. • A környező világ mennyiségi, formai, kiterjedésbeli összefüggéseinek felismertetése, megtapasztaltatása. • A matematikai tartalom felfedeztetése, alkalmazása minden gyermeki tevékenységben. • A logikus gondolkodás megalapozása, fejlesztése. 	<ul style="list-style-type: none"> • hagyományápolás. <p>Zöld jeles napok</p> <ul style="list-style-type: none"> • Állatok Világnapja • Víz Világnapja • Föld Napja • Madarak és Fák napja • Környezetvédelmi világnap <p>Matematikai tapasztalatszerzés:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Halmazokról • Relációkról • Geometriai alakzatokról 	<ul style="list-style-type: none"> • Rendelkeznek alapvető közlekedési ismeretekkel, csoportosítani tudják a járműveket, ismerik a gyalogos közlekedés egyszerűbb szabályait és a gyakorlatban is tudják alkalmazni. • Ismerik a környezetükben található növény- és állatvilág nagy részét, részt vesz gondozásukban. Tudják az állatokat lakóhelyük szerint csoportosítani. • Környezettudatos magatartásuk kialakulóban van. • Ismerik a helyi néphagyományokat, szokásokat. • Felismerik, megnevezik az alapszíneket, színárnyalatokat. • Elemi mennyiségi, alaki, nagyságbeli, téri-, és síkbeli ismerettel rendelkeznek, azokat alkalmazzák. • Elemi számfogalmuk kialakult, tudnak számolni, összehasonlítani (több, kevesebb, ugyanannyi). • Felismerik az ok-okozati összefüggéseket. • Helyesen használják a matematikai kifejezéseket. • Logikus gondolkodása életkorának megfelel, problémamegoldó készsége jó.
--	---	---

A megvalósulás folyamata, feltételek megteremtése

- A külső világ megismerése átfogja az óvodai nevelés egész folyamatát.
- A gyermekek családból hozott ismereteinek, élményeinek figyelembevétele.
- A fokozatosság elvét követve a gyermek környezetével kapcsolatos gazdag tevékenységrendszer biztosítása.
- A gyermekek segítése a biztonságos eligazodásban, tájékozódásban.
- Lehetőség szerint az ismeretek nyújtásának szabadban, természetes környezetben történő közvetítése.
- A környezettudatos életvitel megalapozásához szükséges szokás- és viselkedési formák megalapozása felnőtt példaadással történő közvetítése.
- Kiemelt tevékenység az újrahasznosítás, a szelektív hulladékgyűjtés helyi megvalósítása, a takarékoság és a természetvédelem.
- Lehetőség biztosítása a spontán és játékos tapasztalatszerzésre, alkalmi és folyamatos megfigyelésekre (kísérletek).
- Az egyéni sajátosságok figyelembe vétele a tapasztalatok szerzése során, melyek spontán és szervezett módon is megvalósulhatnak.
- Folyamatos tapasztalatszerzés és feldolgozás biztosítása, a komplexitás lehetőségének maximális kihasználásával.
- A tevékenységek változatos formában egyéni, páros, mikrocsoportos szervezéssel, megfelelő hely, idő, eszköz, anyag segítségével biztosítjuk.

Munka

Cél:

- A gyermeki munka megszerettetésén keresztül erkölcsi és akarati tulajdonságok fejlesztése.
- A közös munka során a társas kapcsolatok erősítése, egymás munkájának megbecsülése, tisztelete.
- A munka jellegű játékos tevékenység legyen örömmel és szívesen végzett aktív tevékenység.
- A munka során környezettudatos magatartás, környezetvédelemre való nevelés.
- Munkavégzés során sokoldalú tapasztalási lehetőség biztosítása.

Feladat	Tartalom	Eredményességi mutatók
<ul style="list-style-type: none"> • A gyermeki munkák által élményeik ismereteik bővítése. • A munkához fűződő pozitív viszony kialakítása, gyermekek ösztönzése a munkavégzésre • Az egyén és a közösség együttműködésének alakítása. • Akarati tulajdonságok, értelmi, anyanyelvi, szociális, motoros készségek, képességek fejlesztése. • Munkaeszközökkel való helyes bánásmód alakítása. • A munkavégzés folyamatos, reális, konkrét, fejlesztő értékelése 	<ul style="list-style-type: none"> • Önkiszolgálás • A gyermek saját személyével kapcsolatos munkák. • A csoport érdekében végzett munkák, naposi munka • Környezetvédő munka • Növényápolás • Állatgondozás, madáretetés • Évszakokhoz, jeles napokhoz kapcsolódó munkák • Egyéni megbízatások teljesítése 	<ul style="list-style-type: none"> • Fejlődik személyiségük, formálódik a munkához szükséges attitűdjük. • Képesek a saját személyükkel kapcsolatos önkiszolgáló tevékenységekre. • Ismerik a szerszámok és munkaeszközök használatát. • Szívesen vállalkoznak egyéni, képességeiknek megfelelő megbízatásokra. • Aktívan közreműködnek növények és állatok gondozásában • Képesek az elvégzett munka esztétikumára is ügyelni. • Ügyelnek saját személyük és környezetük rendjére. • Együttműködésre képesek.

A megvalósulás folyamata, feltételek megteremtése

- A munkatevékenység játékos jellegének fenntartása és folyamatos lehetőségek biztosítása, felnőtt példamutatással.
- A mindennapos munkavégzés feltételeinek biztosítása és a gyermekek segítése a munkafolyamatok elvégzésében.
- Az önálló munkavégzés lehetőségeinek megteremtése, a különböző munkafajták fokozatos bevezetése.
- A munka állandóságának és folyamatosságának biztosítása.
- Derűs légkör, megfelelő hely, idő biztosítása.
- A gyermek egyéniségének, munkatempójának figyelembevétele.
- A gyermeki munkatevékenységgel összefüggő, megfelelő minőségű, mennyiségű, balesetmentes, motiváló eszközök biztosítása.

A tevékenységekben megvalósuló tanulás

Cél:

- A gyermeki kompetenciák fejlesztése, az ismeretek adekvát alkalmazására, felhasználására való felkészítés.
- Az alap kulturtechnikák elsajátításához szükséges készségek, képességek fejlesztése, tapasztalataik bővítése, rendezése.
- A tanulás iránti vágy felkeltése a gyermekek élményeire, tapasztalataira, előzetes ismereteire, kíváncsiságra, érdeklődésre alapozva.

Feladat

- A gyermekek cselekvő aktivitására épülő, több érzékszervet foglalkoztató változatos, játékos tapasztalás lehetőségének és feltételeinek biztosítása.
- Gyakorlati problémamegoldásra ösztönző helyzetek megteremtésével a gondolkodás örömeinek átélése, kreativitás fejlesztése.
- A gyermekek értelmi képességeinek (érzékelés, észlelés, figyelem, emlékezet, képzelet, gondolkodás) fejlesztése, készségeinek alakítása.
- A spontán és irányított megfigyelések hatására ismereteik gazdagítása, szándékos és tartós figyelmük alakítása.
- A cselekvő-szemléletes, képi és az elemi fogalmi gondolkodás kialakulásának elősegítése.
- A tevékenységek felkínálása során a gyermeki személyiség differenciált fejlesztése, az egyéni fejlődési, érési ütem figyelembe vételével.

Tartalom

- Spontán játékos tapasztalatszerzés
- Játékos, cselekvéses tanulás
- Gyermeki kérdésekre, válaszokra épülő ismeretszerzés
- Irányított megfigyelés, tapasztalatszerzés, kísérletezés, kutatás, felfedezés.
- Gyakorlati problémamegoldás
- Utánzásos, minta- és modellkövetéses magatartás és viselkedéstanulás
- IKT eszközök használata

Eredményességi mutatók

- A gyermek önállóan tud konkrét, elemi, ismert jelenségek esetében következtetni.
- Kialakult a korának megfelelő feladattudata reális énképe, figyelemkoncentrációja.
- Cselekvésekben ágyazva szerzi ismereteit.
- Önálló megfigyeléseket, kutatásokat végez, problémahelyzetek megoldására törekszik.
- Felfedez konkrét összefüggéseket, ok-okozati viszonyokat.
- Több megoldásra törekszik, kreatív.
- Gondolatait képes érthetően szavakba, mondatokba formálni.
- Érdeklődő, nyitott, bátran kérdez.
- Egyre több szabályhoz tud alkalmazkodni, késleltetni tudja szükségleteinek kielégítését.
- Képes fokozatosan kialakuló együttműködésre, kapcsolatteremtésre felnőttel, gyermektársaival.
- Kialakul az iskolakezdéshez szükséges testi, lelki, szociális érettség.

A megvalósulás folyamata, feltételek megteremtése

- Tanulást támogató, élménygazdag, motiváló környezet folyamatos megteremtése kötött és kötetlen formában.
- A témakörök sokoldalú, több szempontú, folyamatos játékos feldolgozása.
- A gyermekek megismerési vágyának kielégítése, előzetes tapasztalataira, ismereteire való építés.
- A felfedezés örömeinek biztosítása változatos, cselekedtető tevékenységekkel, mozgással.
- A problémahelyzetek sokoldalú megközelítése, a kreatív, újszerű megoldások támogatása.
- Az infokommunikációs eszközök adott tevékenységnek megfelelő, etikus használata. (Laptop, fényképezőgép, videokamera, projektor, CD-lejátszó, stb;)
- Kooperatív tanulási helyzetek, párhuzamosan szervezhető tevékenységek, projekt, drámapedagógiai módszerek alkalmazása.
- Személyre szabott pozitív értékeléssel a reális énkép, önértékelés kialakulásának segítése.
- A gyermeki tevékenységek során keletkezett produktumok komplex elemzése, értékelése, eredményeinek a további tervező munkájában való felhasználása.

Kiemelt figyelmet igénylő gyermekek

Különleges bánásmódot igénylő gyermekek

Cél:

- A szociális és kognitív kompetenciák fejlesztése a sérülésspecifikum figyelembevételével egy olyan befogadó, védő környezetben, mely az eredményes és sikeres társadalmi integrációt.
- Az óvodai nevelés tevékenységeiben való aktív részvétel a többi gyermekkel részben vagy egészben együtt.
- Speciális tevékenységek megvalósításakor a sajátos nevelési igényű gyermek fejlesztési igényeinek maximális figyelembevétele.

Feladat	Tartalom	Eredményességi mutató
<ul style="list-style-type: none"> • Befogadó óvoda vezetője előtérbe helyezi a pedagógusok részvételét az óvodai integrációt segítő szakmai programokon, akkreditált továbbképzéseken, ismeretek és tudásbővítésre inspiráló szakmai környezetet alakít ki. • Az együttnevelés megvalósításában érvényesül a rehabilitációs, rehabilitációs szemlélet és a sérülésspecifikus módszertani eljárások alkalmazása. • A befogadó óvoda sajátos ellátási kötelezettségének tervezése és hatékony megvalósítása. Folyamatos horizontális tanulás gyógypedagógiai team működtetésével, mely az óvodai nevelőmunkán és rehabilitációs tevékenységen túl a szakmai ágazati konzultációkra, a szülők és az óvoda együttműködésére is kellő hangsúlyt helyez, így segítve a sajátos nevelési igényű gyermekek hatékony integrációját.	<ul style="list-style-type: none"> • Részvétel sajátos nevelési igény témakörén belül szervezett akkreditált és belső továbbképzéseken, a horizontális tudásmegosztás szerepének erősítése. Továbbképzések tapasztalatainak megosztása team munka keretében. • Szakmai együttműködés a gyermek integrált nevelését segítő tapasztalatcsere az óvónők és a gyógypedagógus között. • Havi rendszerességgel gyógypedagógiai szakmai team ülések szervezése, mely tervezett és aktuális feladatok témakörén belül dolgozza fel a sajátos nevelési igényű gyermekek hatékony és eredményes nevelését segítő fejlesztési tartalmakat. A gyógypedagógusi team feladata, közreműködése kiterjed a gyermeket fejlesztő óvodapedagógusok felkészítésére az SNI-s gyermek csoporton belüli foglalkoztatására.	<ul style="list-style-type: none"> • A pedagógusi közösségben a sajátos nevelési igénnyel kapcsolatos továbbképzéseken való részvételi szám növekedése. • Az óvodai nevelési folyamat adaptálása a sajátos nevelési igény típusához, eltérő mértékéhez, az egyéni fejlődési sajátosságokhoz. • A gyógypedagógiai team működéséről szakmai feljegyzések, és horizontális tudásmegosztást segítő fejlesztési anyagok összeállítása.

<ul style="list-style-type: none"> • A gyermek igényeihez igazodó inkluzív személyi és tárgyi környezet kialakítása, annak érdekében, hogy a sajátos nevelési igényű gyermekek minden segítséget megkapjanak hátrányainak leküzdéséhez, csökkentéséhez. • A többségi óvodai nevelésben részt vevő sajátos nevelési igényű gyermekek fejlődésének nyomon követése, annak dokumentálása, mely segíti a szakértői bizottságok differenciál diagnózisát a kötelező felülvizsgálatok elvégzésénél. • A sajátos nevelési igényű gyermekek hatékony és eredményes fejlesztéséhez szakmai ágazati együttműködés az egészségügyi és pedagógiai társintézményekkel. • Óvodánkban az elfogadás, tolerancia értékeinek erősítése 	<ul style="list-style-type: none"> • Óvodavezető, gyógypedagógus(ok), óvopedagógusok speciális eszközökkel, játékokkal bővítik a tárgyi feltételrendszert, ehhez pályázati források kihasználására törekednek. A fenntarthatóság jegyében fejlesztő játékok készítését is előtérbe helyezik a helyi feltételek és a gyermekek egyéni szükségleteinek összehangolásával. • Kötelező szakértői bizottsági felülvizsgálatokat megelőzően az óvónők és a gyógypedagógus(ok) szakmai konzultációjának konszenzusán alapuló pedagógiai jellemzés készítése a sajátos nevelési igényű gyermekekről, mely a fejlesztendő területek meghatározásán kívül a gyermek képességstruktúrájának erősségeit is megragadja. • A sajátos nevelési igényű gyerekekről kiállított egészségügyi és pedagógiai dokumentumok maximális figyelembe vétele az óvodai nevelésben. • Az empátia és a hitelesség alapelveire épülő jól működő helyi gyakorlatok terjesztése, publikálása. 	<ul style="list-style-type: none"> • Tárgyi feltételrendszer bővülése hatékony erőforrás kihasználással. • A szakértői bizottság és a szülők részéről is az óvoda által képviselt pedagógia jellemzés elfogadása. • Hatékony együttműködés a társintézményekkel, közös szakmai programok szervezése. • Regionális, illetve országos bázisintézményként való funkcionálás az SNI-s gyermekek elfogadására épülő integrált óvodai nevelésében.
--	---	--

Mozgásfogyatékos gyermekek integrált nevelése

Cél:

- A mozgásszervi fogyatékos (mozgáskorlátozott és halmozottan fogyatékos mozgáskorlátozott) gyermek óvodai nevelése során befogadó, elfogadó attitűd, valamint humán és tárgyi feltételek biztosításával a mozgásos akadályozottságból eredő hátrányok csökkentése, megszüntetése.

Feladat	Tartalom	Eredményességi mutató
<ul style="list-style-type: none"> • A tágabb és szűkebb óvodai környezet minél sokrétűbb megismertetése, és így módon az életkornak megfelelő tapasztalatszerzésre, önállóságra nevelés. • Az egészségügyi és pedagógiai célú rehabilitáció, rehabilitáció és a terápia feladatainak, valamint a mozgásnevelés feladatainak beépítése az óvodai nevelésbe. • Az óvodapedagógusok elfogadó rehabilitációs, rehabilitációs szemléletével a mozgásfogyatékos gyermek bevonása a játék, ének-zene, anyanyelvi és mozgásnevelés tevékenységeibe a helyzet- és helyváltoztatás, az eszközhasználat nehezítettségének figyelembe vételével. • A gyermek állapotának, sérülési fokának megfelelően sajátos fejlesztési célok kitűzése az óvodai nevelés minden tevékenységi területén. 	<ul style="list-style-type: none"> • A speciális, egyénre szabott eszközök használatának kipróbálása, alkalmazása az óvodai nevelés minden színterén, s ennek segítségével a megtanult mozgás alkalmazására nevelés. • Az elsajátított mozgásminták rögzítése, a szükséges korrekciós helyzetek alkalmaztatása a napirend teljes terjedelmében. • A tevékenységek végzése közben a mozgásfogyatékos gyermek speciális testhelyzet felvételek segítése, a gyermek állapota által meghatározott adaptált eszközök használatának biztosítása, speciális tér kialakítása. • Az integrált mozgásfogyatékos gyermek differenciált foglalkoztatási alapelveinek megfogalmazása, rögzítése a rehabilitáló szakember együttműködésével. 	<ul style="list-style-type: none"> • Az óvodai tevékenységekben való aktív részvétel egyéni sajátosságokhoz igazodó segítségnyújtással. • Az életkornak és képességeknek megfelelő önellátási funkciók kivitelezése speciális támogató környezeti feltételek mellett. • Pozitív élményszerzésre épülő cselekvéses ismeretszerzés lehetőségének biztosítása, a mozgásfogyatékos gyermek érdeklődésének, részvételi szándékának megjelenése a játék, ének-zene, anyanyelvi és mozgásnevelési tevékenységekben. • Tudatos tervező munka rögzítésének megvalósítása félévenkénti reflexióval.

Látásfogyatékos gyermekek integrált nevelése

Cél:

- A látásfogyatékos gyermek óvodai nevelése során befogadó, elfogadó attitűd, valamint humán és tárgyi feltételek biztosításával a látásfogyatékossgából eredő hátrányok csökkentése, illetve a megmaradt látásfunkciók fejlesztése, tudatos kihasználása.

Feladat	Tartalom	Eredményességi mutató
<ul style="list-style-type: none"> • A tágabb és szűkebb óvodai környezet minél sokrétűbb megismertetése az épen maradt látásfunkció, illetve tapintásos, mozgásos, auditív tapasztalatszerzésre támaszkodva. • Az egészségügyi és pedagógiai célú rehabilitáció, rehabilitáció és a terápia feladatainak beépítése az óvodai nevelésbe, az érzékelés egyéb területeinek fejlesztésével. A hallási figyelem és megkülönböztető képesség fejlesztésével a tájékozódás biztosítása. • Mozgásnevelésben kiemelten fontos a testtartási hibák megelőzése, a helyes testtartás megtanítása. A finommozgás fejlesztése: a kézügyesség fejlesztése, az írás előkészítése. • A gyermek állapotának, sérülési fokának megfelelően sajátos fejlesztési célok kitűzése az óvodai nevelés minden tevékenységi területén. 	<ul style="list-style-type: none"> • A speciális látásfunkciót korrigáló optometriai eszköz használatának kipróbálása, alkalmazása az óvodai nevelés minden színterén az orvosi előírásoknak megfelelően. • A megmaradt látásfunkciók használatának megtanítása a távoli és a közeli környezetben, elsősorban a mozgáskoordináció, mozgásbiztonság kialakításával a térben való tájékozódás támogatásának segítségével. • A tevékenységek végzése közben a látásfogyatékos gyermek speciális, helyes testhelyzet felvételek segítése, az ehhez szükséges környezet (pl. dönthető asztallap, egyéni megvilágítás) biztosítása. • Az integrált látásfogyatékos gyermek differenciált foglalkoztatási alapelveinek megfogalmazása, rögzítése a rehabilitáló szakember együttműködésével. 	<ul style="list-style-type: none"> • A látásfunkciót korrigáló eszközzel az óvodai tevékenységekben való aktív részvétel az egyéni sajátosságokhoz igazodó segítségnyújtással. • Az életkornak és képességeknek megfelelő önellátási funkciók kivitelezése speciális támogató környezeti feltételek mellett. • Pozitív élményszerzésre épülő cselekvéses ismeretszerzés lehetőségének biztosítása, a látásfogyatékos gyermek érdeklődésének, részvételi szándékának megjelenése a játék, ének-zene, anyanyelvi és mozgásos tevékenységekben. • Tudatos tervező munka rögzítésének megvalósítása félévenkénti reflexióval.

Hallásfogyatékos gyermekek integrált nevelése

Cél:

- A hallásfogyatékos gyermek óvodai nevelése során befogadó, elfogadó attitűd, valamint humán és tárgyi feltételek biztosításával a hallásfogyatékoságból eredő hátrányok csökkentése, illetve a megmaradt hallásfunkciók fejlesztése, tudatos kihasználása.

Feladat	Tartalom	Eredményességi mutató
<ul style="list-style-type: none"> • A tágabb és szűkebb óvodai környezet minél sokrétűbb megismertetése az épen maradt hallásfunkció, illetve tapintásos, mozgásos, vizuális tapasztalatszerzésre támaszkodva. • Az egészségügyi és pedagógiai célú rehabilitáció, rehabilitáció és a terápia feladatainak beépítése az óvodai nevelésbe, az érzékelés egyéb területeinek fejlesztésével. A vizuális figyelem fejlesztése a tájékozódás során. • Az anyanyelvi és ének-zenei nevelésben kiemelten fontos feladat a közvetítési szándék felismertetése, ha kell egyéb érzékelési területek felhasználásával. • A gyermek állapotának, sérülési fokának megfelelően sajátos fejlesztési célok kitűzése az óvodai nevelés minden tevékenységi területén. 	<ul style="list-style-type: none"> • A speciális, egyénre szabott hallásfunkciót korrigáló eszköz, hallókészülék használatának kipróbálása, alkalmazása az óvodai nevelés minden színterén az orvosi előírásoknak megfelelően. • A megmaradt hallásfunkció használatának megtanítása a távoli és a közeli környezetben, a szemtől-szemben való kommunikációs helyzetek biztosítása szemkontaktus felvételével. • A tevékenységek végzése közben szükség szerint az értés segítése grafikus jelekkel, képekkel, azok következetes használatának a biztosítása. • Az integrált látásfogyatékos gyermek differenciált foglalkoztatási alapelveinek megfogalmazása, rögzítése a rehabilitáló szakember együttműködésével. 	<ul style="list-style-type: none"> • A hallásfunkciót korrigáló eszközzel az óvodai tevékenységekben való aktív részvétel az egyéni sajátosságokhoz igazodó segítségnyújtással. • Az életkornak és képességeknek megfelelő önellátási funkciók kivitelezése speciális támogató környezeti feltételek mellett. • Az inspiráló élményszerzésre épülő cselekvéses ismeretszerzés lehetőségének biztosítása, a hallásfogyatékos gyermek érdeklődésének, részvételi szándékának megjelenése a játék, ének-zene, anyanyelvi és mozgásos tevékenységekben. • Tudatos tervező munka rögzítésének megvalósítása félévenkénti reflexióval.

Beszéd fogyatékos gyermekek integrált nevelése

Cél:

- A beszéd fogyatékos gyermek óvodai nevelése során befogadó, elfogadó attitűd, valamint humán és tárgyi feltételek biztosításával a beszéd fogyatékossgából eredő hátrányok csökkentése, a társuló magatartási, viselkedési problémák redukálása, megszüntetése.

Feladat	Tartalom	Eredményességi mutató
<ul style="list-style-type: none"> • A gyermek egyéni képességeihez igazodó differenciált fejlesztéssel sokoldalú tapasztalatszerzés biztosítása az óvodai nevelés minden területén. t biztosító módon. • Az anyanyelvi nevelés során passzív és aktív nyelvhasználat támogatása speciális eszközökkel, módszerekkel a pozitív megerősítés előtérbe helyezésével • Másodlagos magatartás- és viselkedési zavarok kialakulási esélyeinek csökkentése, illetve redukálása, megszüntetése. • A gyermek képességstruktúrájában az „erősségek” feltérképezése, kompenzációs sikerek biztosítása a pedagógiai célú rehabilitáció, rehabilitáció folyamat inkluzív részeként. 	<ul style="list-style-type: none"> • Cselekvésbe ágyazott játékos módszerek előtérbe helyezése a kommunikációs kapcsolattartás kiegészítésére, amely segíti a társas kapcsolatok kialakulását és a személyiség fejlődését is. • Beszédkésztetés segítése, motivációt erősítő játékokkal, eszközökkel (bábokkal, robotika eszköztárával stb.) • A gyermek közlési szándékának figyelemmel kísérésével szükség szerint mondanivalójának interpretálása a gyermekközösségbe („helyette beszélés”). • Értelmi fejlesztéssel, a mozgás és észlelési funkciók, valamint a vizuomotoros koordinációs készség tudatos fejlesztésével az érzelmi élet egyensúlyának biztosítása. 	<ul style="list-style-type: none"> • Az óvodai tevékenységekben való aktív részvétel az egyéni sajátosságokhoz igazodó segítségnyújtással. • A gyermek kommunikációs eszközkészletének feszültség, szorongás nélküli használata az óvodai tevékenységekben. • Kölcsönösségre épülő szociális kapcsolatok megjelenése a beszéd fogyatékos gyermekekre vonatkoztatva, peremhelyzetre kerülés megakadályozása. • Támogató attitűd mellett mikro – és makrokörnyezeti programokon, szerepléseken való részvétel.

Enyhe értelmi fogyatékos gyermekek integrált nevelése

Cél:

- Az enyhe értelmi fogyatékos gyermek óvodai nevelése során befogadó, elfogadó attitűd, valamint humán és tárgyi feltételek biztosításával a tanulási korlátokból eredő hátrányok csökkentése.

Feladat	Tartalom	Eredményességi mutató
<ul style="list-style-type: none"> • A tágabb és szűkebb óvodai környezet minél sokrétűbb megismertetése a spontán tanulási helyzetek tudatos kihasználásával. • A társakkal való együttműködés, a kommunikáció fejlődésének segítése egyénre szabott, differenciált eszközökkel, módszerekkel. • Az értelmi fejlődés támogatása érdekében az érzékelés minden területeinek intenzív fejlesztésével. • A gyermek képességstruktúrájában az „erősségek” feltérképezése, kompenzációs sikerek biztosítása. • A gyermek állapotának, sérülési fokának megfelelően sajátos fejlesztési célok kitűzése az óvodai nevelés minden tevékenységi területén. 	<ul style="list-style-type: none"> • Az értelmi funkcióknak megfelelő utasításokkal, instrukciókkal a gyermek bevonása az óvodai élet minden tevékenységébe. • Az óvodai tevékenységekben való részvétel során „eligazodást” segítő jelrendszer használata. (Napirend táblák, tevékenység kivitelezését segítő mondókák, versikék.) • Cselekvő-szemléletes gondolkodás támogatása egyénre szabott segítségnyújtással kiemelten az anyanyelvi és matematikai nevelés során. • Az értelmi funkciók sérülésére kevésbé érzékeny mozgásos és ének-zenei tevékenységekben sikerélmény biztosítása. • Az integrált értelmi fogyatékos gyermek differenciált foglalkoztatási alapelveinek megfogalmazása, rögzítése. 	<ul style="list-style-type: none"> • Az óvodai nevelés egészében való aktív részvétel az egyéni sajátosságokhoz igazodó segítségnyújtással. • Az életkornak és képességeknek megfelelő önellátási funkciók kivitelezése speciális támogató környezeti feltételek mellett. • Inspiráló élményszerzési lehetőségek felkínálása mellett tevékeny részvétel az óvodai nevelés minden területén. • Támogató attitűd mellett mikro – és makrokörnyezeti programokon, szerepléseken való részvétel. • Tudatos tervező munka rögzítésének megvalósítása félévenkénti reflexióval.

Autista gyermekek integrált nevelése

Cél:

- Az autista gyermek óvodai nevelése során befogadó, elfogadó attitűd, valamint humán és tárgyi feltételek biztosításával az autizmusból eredő hátrányok csökkentése.

Feladat	Tartalom	Eredményességi mutató
<ul style="list-style-type: none"> • Óvodai környezet megismerésében, abban való tájékozódásban való segítség. minél sokrétűbb megismertetése a spontán tanulási helyzetek tudatos kihasználásával. • A hiányzó, vagy megkésett nyelvi fejlődés mellett a kölcsönös kommunikáció, a társakkal való együttműködés segítése. • Saját érzések kifejezésének és mások érzéseinek megértésének a segítése. • A gyermek képességstruktúrájában az „erősségek” feltérképezése, kompenzációs sikerek biztosítása. • A gyermek állapotának, sérülési fokának megfelelően sajátos fejlesztési célok kitűzése az óvodai nevelés minden tevékenységi területén. 	<ul style="list-style-type: none"> • Az autizmus spektrumzavar súlyosságától függően vizuális, augmentatív és alternatív kommunikációs eszközökkel az óvodai környezetben való tájékozódás segítése. • Próbálkozás a társas helyzetekbe történő bevonásra, egyénre szabott, differenciált eszközökkel, módszerekkel. • Érzelemkifejező kártyák, érzést erősítő gesztusnyelv használata, mely segíti a nevelők, gondozók és az autista kisgyermek interakcióját. • A szociális interakciók sérülésére kevésbé érzékeny mozgásos, ábrázoló, illetve ének-zenei tevékenységekben sikerélmény biztosítása. • Az integrált értelmi fogyatékos gyermek differenciált foglalkoztatási alapelveinek megfogalmazása, rögzítése. 	<ul style="list-style-type: none"> • Az óvoda területén történő biztonságos tájékozódás a sérülés fokának megfelelő segítségnyújtással. • Az individuum biztonsága mellett, komfortérzetet adó egyéni, vagy társas helyzetek felvállalása a leredukált közösségi szabályok figyelembevételével. • Érzelmek kimutatására tett próbálkozás kommunikatív vagy metakommunikatív úton- • Támogató attitűd mellett mikro – és makrokörnyezeti programokon, szerepléseken való részvétel. • Tudatos tervező munka rögzítésének megvalósítása félévenkénti reflexióval.

Egyéb pszichés fejlődési zavarral küzdő gyermekek integrált nevelése

Cél:

- Az egyéb pszichés fejlődési zavarral küzdő gyermek óvodai nevelése során befogadó, elfogadó attitűd, valamint humán és tárgyi feltételek biztosításával a súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozás zavarból eredő hátrányok csökkentése.

Feladat	Tartalom	Eredményességi mutató
<ul style="list-style-type: none"> • A kognitív, az emocionális-szociális képességek eltérő fejlődésmenetének figyelembevételével a környezet minél sokrétűbb megismertetése a spontán tanulási helyzetek tudatos kihasználásával. • A szociális képességek közül a kivárással és a késleltetés fejlesztése mindennapi tevékenységekhez kötve egyénre szabott, differenciált eszközökkel, módszerekkel. • Az értelmi fejlődés támogatása érdekében az érzékelés minden területeinek intenzív fejlesztésével. • A gyermek képességstruktúrájában az „erősségek” feltérképezése, kompenzációs sikerek biztosítása. • A gyermek állapotának, sérülési fokának megfelelően sajátos fejlesztési célok kitűzése az óvodai nevelés minden tevékenységi területén. 	<ul style="list-style-type: none"> • A tanulási képességeknek és az érzelmi állapotnak megfelelő utasításokkal, instrukciókkal a gyermek bevonása az óvodai élet minden tevékenységébe. • Pozitív viselkedési minták megerősítése egyéni jutalmazási rendszerrel, mely lehetőleg nem eszköz, hanem tevékenység, illetve emocionális jellegű. • Cselekvő-szemléletes gondolkodás támogatása egyénre szabott segítségnyújtással. • A súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozás zavarral küzdő gyermekek számára is a tehetséggondozás tevékenységeiben való részvétel. • Az integrált értelmi fogyatékos gyermek differenciált foglalkoztatási alapelveinek megfogalmazása, rögzítése. 	<ul style="list-style-type: none"> • Az óvodai nevelés egészében való aktív részvétel az egyéni sajátosságokhoz igazodó segítségnyújtással. • Az életkorak és képességeknek megfelelő alkalmazkodásra épülő jelenlét az óvodai tevékenységekben speciális támogató környezeti feltételek mellett. • Inspiráló élményszerzési lehetőségek felkínálása mellett tevékeny részvétel az óvodai nevelés minden területén. • Támogató attitűd mellett mikro – és makrokörnyezeti programokon, szerepléseken való részvétel. • Tudatos tervező munka rögzítésének megvalósítása félévenkénti reflexióval.

Beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel (BTMN) küzdő gyermekek integrált nevelése

Cél:

- A beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel (BTMN) küzdő gyermek óvodai nevelése során befogadó, elfogadó attitűd, valamint humán és tárgyi feltételek biztosításával a tanulási és magatartási nehézségből eredő hátrányok csökkentése.

Feladat	Tartalom	Eredményességi mutató
<ul style="list-style-type: none"> • A szociális képességek intenzív fejlesztése spontán nevelési helyzetek kihasználásával a beilleszkedési nehézség redukálása, illetve másodlagos tünetek megjelenése érdekében. • Mozgásnevelés során a mozgáskoordináció és a saját testen és térben való tájékozódás kiemelt fejlesztése. • Anyanyelvi és ének-zenei nevelés során az akusztikus-fonológiai és a beszédfeldolgozás sajátosságainak figyelembe vétele. Mondókák, versek memorizálásánál fokozott számú gyakorlás biztosítása. • Ábrázoló tevékenységek során a vizuális feldolgozás sokoldalú fejlesztése a téri és síkbeli irányok spontán helyzetekben történő rögzítése mellett. 	<ul style="list-style-type: none"> • Önbizalom, önértékelés fejlesztése, helyes megküzdési stratégiák kialakítása szerepjátékok, bábozás elemeinek felhasználásával, pozitív viselkedési minták megerősítése. • Nagymozgások folyamatosságának ritmusosságának alakítása, finommotorika, és a szemmozgással való követés fejlesztése, téri irányok: jobb-bal, fent lent középen fejlesztése testséma gyakorlatokkal. • Játékos helyzetekben zörejek, zajok, zenei és beszédhangok felismerése, megkülönböztetése, zajhátterből szavak, mondatok kiemelése, megkülönböztetése, nyelvi játékok a szókincs és a mondatalkotás fejlesztése. • Festés és rajzolás közben az alak- a nagyság-, a mennyiségállandóság, alak-háttér elválasztás gyakorlása. 	<ul style="list-style-type: none"> • Alapvető közösségi szabályok betartása mellett a szociális peremhelyzetre kerülés megakadályozása. • Harmonikus mozgásminták elsajátításával biztonságos tájékozódás a környezetben, finommotorikai tevékenységek során balról jobbra való lekövetési irány tartása. • Egyénre szabott gyakorlási helyzetek után két-három gyermekdal, mondóka, vers önálló felidézése. • Inspiráló élményszerzési lehetőségek felkínálása mellett aktív részvétel az ábrázoló tevékenységekben.

Hátrányos helyzetű, halmozottan hátrányos helyzetű, gyermekek nevelése

Cél:

- A halmozottan hátrányos helyzetű gyerekek óvodai beíratásának támogatása.
- A szociálisan hátrányos vagy halmozottan hátrányos helyzetű gyermek egyéni sajátosságaira alapozott, folyamatos integráló közegben történő nevelése, beilleszkedésének biztosítása, az esélyegyenlőséget segítő támogatás megteremtése.
- A fejlesztés által esélyteremtés a sikeres óvoda-iskola átmenet megvalósításához.
- A gyermeki személyiség teljes kibontakoztatása a gyermeki jogok tiszteletben tartása, az egyenlő hozzáférés megteremtésével.

Feladat	Tartalom	Eredményességi mutatók
<ul style="list-style-type: none"> • A kisgyerek egyénre szabott beszoktatásának biztosítása • Az igazolatlan hiányzások minimalizálása. • Az intézményes nevelésbe illeszkedés elősegítése, bizalom, elfogadás, együttműködés készségeinek alakítása. • Összetartó, a gyermeki szükségleteket értő és felismerő, szegregáció mentes, toleráns pedagógiai szemlélet kialakítása az óvodai alkalmazottak részéről. • Az egyéni különbségek figyelembevételével differenciált nevelés, fejlesztés felzárkóztatásuk érdekében. • A részképesség zavarok kialakulásának megelőzése, szükség szerint korrekciója. • A gyermeket veszélyeztetett tünetek felismerése, jelzése a tagóvoda-vezetőnek, intézményvezetőnek, a Család-és Gyermekjóléti Központ felé. 	<ul style="list-style-type: none"> • Az óvodába lépéskor komplex állapotfelmérés, anamnézis felvétele, a bemeneti állapot rögzítése, fejlődés folyamatos nyomon követése. • A szülők figyelmének felhívása az óvodai szokásokra, szabályokra, azok fokozatos elfogadtatása. • Bizalomépítő és kapcsolatteremtő játékok, óvodai rendezvények • A gondozási teendők során ismeretnyújtás, segítségadás • Az egyéni fejlődési ütemhez igazított egyéni fejlesztés, logopédiai szűrés és foglalkozás. • Kommunikációs készség fejlesztése meséken, mondókákon, dalokon, verseken, anyanyelvi játékokon keresztül 	<ul style="list-style-type: none"> • Csökken az igazolatlan mulasztások száma • A családok bizalommal fordulnak az óvodapedagógusokhoz, vezetéshez • Minden rászoruló gyermek időben segítséget kap. • A gyermek higiénés szokásainak alakulása, javulása • A gyerekek többsége tanköteles korára eléri az iskolai beilleszkedéshez szükséges fejlettséget. • A gazdagító programok hatása segíti az eredményesebb iskolakezdést. • A gyerekek viselkedése, teljesítménye, megfelel a szociális elvárásoknak. • Az iskolaérettség elérése, kudarcmentes iskolakezdés

A megvalósulás folyamata, feltételek megteremtése

- Derűs, érzelmi biztonságot nyújtó hely, élményszerű előadásmód, szeretetteljes kapcsolat megteremtése.
- Befogadó szeretetteljes légkör, elfogadó környezet
- Az óvodapedagógus megfelelő szakmai képzettsége, elhivatottsága, empátiája
- Egységes szemlélet, előítélet mentesség
- Olyan óvodai nevelés biztosítása, amely a gyermekek számára lehetővé teszi az egyenlő hozzáférést.
- A hiányosságok észlelése esetén egyéni bánásmóddal való fejlesztés, szükség esetén szakember bevonása.
- Spontán tanulási, ismeretszerzési lehetőségek megteremtése, élmények, minták, tevékenységek által.
- Az irodalmi művek választása az évszakokhoz, az év jeles ünnepeihez, a napi tevékenységekhez, a gyermeki élményekhez kapcsolódva történik.
- A műveltségterületek közötti komplexitás érvényesítése.
- Ölbéli mondókák, játékok, dúdolók, versek gyakori ismételtetése egyénileg és mikrocsoportban.
- A gyermeki önkifejezéshez motiváló, esztétikus eszközök biztosítása.
- IKT eszközök célszerű és etikus alkalmazása.

Kiemelten tehetséges gyermekek

Tehetséggondozó tevékenységünk igazodik a tagóvodák sajátos arculatához, nevelési gyakorlatához, lehetővé téve a sokszínű, egyéni megvalósítást. Ennek megfelelően történhet tehetségműhelyekben vagy csoportkeretben, egyéni, kiscsoportos fejlesztési formában.

Cél:

- A tehetségigéreték felismerése, komplex személyiségfejlesztése, érdeklődésüknek, adottságaiknak megfelelő gazdagító program által.

Feladatunk	A megvalósulás folyamata	Eredményességi mutatók
<ul style="list-style-type: none"> • A tehetség és megjelenési formájának felismerése. • A tehetségigéretes gyermek erős oldalának támogatása. • A gyermek tehetségével összefüggő gyenge területek fejlesztése. • Elfogadó, személyiségfejlődést elősegítő légkör kialakítása. • Pihenés, regenerálódás, feltöltődés biztosítása. • A tehetségsegítés érdekében a szülőkkel való szoros együttműködés kialakítása. • Tehetséggondozó rendszerünk működésének dokumentálása: <ul style="list-style-type: none"> - tehetséggondozó műhely éves terve - azonosító lap - tehetségműhely éves napló - gyermek értékelő lapja - csoportnaplóban a differenciálás során a gazdagító tevékenység megjelenítése - fejlődést nyomon követő dokumentációban a gyermek fejlettségi mutatói 	<ul style="list-style-type: none"> • A gyermekek megfigyelése, egyéni értékeik hangsúlyozása. • Átlagon felüli adottságaik, kreativitásuk, motivációjuk felfedezése. • Játékos keretek közt a gyermekek speciális, kiemelkedő képességeinek fejlesztése. • Kíváncsiságuk kielégítése, érdeklődésük, motiváltságuk fokozása. • Elfogadó, ösztönző, a kiteljesedést segítő légkör megteremtése. • Élmények, sokszínű tevékenységek kínálata. • Lehetőség biztosítása az óvodában és az óvodán kívüli megmutatkozásra, pályázatokon, találkozókön való részvételre. • A gyermekek fejlődését nyomon követő dokumentációban feljegyzések készítése a tehetségigéreték megnyilvánulásairól, fejlődéséről, sikereiről. • Pozitív értékeléssel sikerélmény biztosítása. 	<ul style="list-style-type: none"> • A gyermek igényli képességeinek fejlesztését. • A gazdagító programok során nyújtott élményeket örömmel éli meg. • Belső motivációja a fejlődés. • Megtalálja kiemelkedő képességének megfelelő tevékenységet. • Képes önálló, kreatív, színvonalas produktumok létrehozására.

Ünnepek, ünnepélyek, jeles napok, hagyományok

Cél:

- Az ünnepre való készülődéssel, a közös öröm élményével a gyermeki személyiség sokoldalú fejlesztése.
- A közös élmény erejével a gyermekek közösséghez tartozásának elmélyítése.
- Az ünnepek, ünnepélyek, hagyományok, jeles napok megtartása, átélése járuljon hozzá az egyetemes és nemzeti kultúránk értékeinek megőrzéséhez.
- Nemzeti identitástudat erősítése.
- Hagyományok ápolása.

Feladat	Tartalom	Eredményességi mutatók
<ul style="list-style-type: none"> • Az ünnepek, ünnepélyek, jeles napok, hagyományok jelentőségének kiemelése az óvoda mindennapjaiból, mind külsőségében, mind belső tartalmában • A szülőföldhöz való kötődés megalapozása, magyarságtudat alakítása. • Az ünnepek erkölcsi tartalmának megismertetésével, örömteli átélésével pozitív érzelmek fejlesztése. • Az ünnepek hangulati előkészítése, közös élmények nyújtása szociális érzékenység alakítása. • Az ünnepekhez, jeles napokhoz kapcsolódó szimbólumok, jelképek megismertetése, ismereteik gazdagítása. 	<ul style="list-style-type: none"> • Természettel összefüggő ünnepek, népszokások. • Népi hagyományörzés. • Jeles napok megtartása. • Nemzeti ünnepeink, megemlékezés. • Mikulás: Ünnepvárás, készülődés, élménynyújtás • Karácsony: Ajándékkészítés, adventi hangulat megteremtése, sütés, koszorú készítés, betlehemi játék, ajándékozás • Farsang: Teremdzsítés, beöltözés, versenyjátékok, tánc, farsangi lakoma • Húsvét: Tojásfestés, locsolkodás, ajándékkészítés, hagyományok felelevenítése • Anyák napja: Ajándékkészítés, ajándékozás, vers, ének, köszöntő, meghitt légkör • Évzáró, ballagás: A nevelési év során tanult tartalmakból műsor bemutatása, iskolába menők elbúcsúztatása • Gyermeknap 	<ul style="list-style-type: none"> • Megalapozódik szülőföldhöz való pozitív kötődésük, hazaszeretetük. • Erősödik hagyománytisztelőtük. • Gazdagodnak ismereteik az ünnepekkel, hagyományokkal, népszokásokkal kapcsolatban. • Fontossá válik számukra az ünnepekre való felkészülés és a másoknak való örömszerzés, ajándékozás. • Aktívan részt vesznek az előkészületekben, öltözetükkel, megfelelő magatartásukkal megtisztelik egymást és az ünnepet. • Fejlődnek ünneplési szokásaik, társaikkal való együttműködésük. • Fokozódik empátiájuk, segítőkészségük, fejlődnek érzelmeik. • Erősödik bennük az összetartozás, közösséghez tartozás érzése.

A megvalósulás folyamata, feltételek megteremtése

- Az ünnepek, megemlékezések tervezése, szervezése a tagóvodák helyi arculatának, nevelési gyakorlatának figyelembe vételével történik.
- Az ünnepélyek, jeles napok tartalmát a tagóvodák éves feladatterve tartalmazza.
- Az évszakok körforgását követve az évkör jeles napjai, ünnepei köré szerveződő óvodai élet megszervezése.
- Az ünnepek méltó megtartása, példaértékű minta nyújtása az óvodában dolgozó felnőttek részéről.
- Az óvoda, csoportszobák feldíszítése, az ünnep külsőségeinek megteremtése.
- A várakozási időszak örömtelivé, izgalmasabbá tétele.
- Az ünnepek aktív tevékenységeken keresztüli megvalósítása, a csoport sajátosságainak, a gyermekek fejlettségének megfelelően.
- Az ünnepekre, ünneplésre való szokástól eltérő szülői igények tolerálása.
- A családokkal való közös élményszerzés biztosítása.

Az óvoda kapcsolatrendszere

Partnerek	Együttműködés tartalma, formái
Család	Szülői értekezletek, nyílt napok, családi délutánok, fogadóórák, ünnepek, rendezvények családlátogatások,
Nagykanizsa Megyei Jogú Város Önkormányzata Nagykanizsa és Térsége Óvodafenntartó Társulása	Kölcsönös tájékoztatás, egyéni megbeszélések, beszámolók, rendezvényeken való részvétel: Autómentes Nap, Adventi gyertyagyújtás, Város Napja, Városi Gyermeknap, Pályázatok megvalósításában való együttműködés.
Nagykanizsa Egyesített Bölcsőde	Szülő értekezletek, rendezvények, szakmai napok. A gyermekek bölcsőde-óvoda átmenetének megkönnyítése.
Nagykanizsai Tankerületi Központ: Általános Iskolái	Nyílt napok, konzultációk. Rajzpályázatok, mesetalálkozó, sport, ének, versmondó versenyek, ünnepek. A gyermekek sikeres iskolai beilleszkedésének segítése.
Pedagógiai Szakszolgálatok	A gyermekek bevizsgálása, SNI BTM-esek kontrollvizsgálata. Prevenációs szűrés, ellátás. Logopédiai ellátása. Nevelési Tanácsadás. Konzultációk, szakmai napok.
Szivárvány EGYMI	Utazó gyógypedagógiai szolgálat keretében SNI gyermekek ellátása
Gyermek és Ifjúságvédelemi Intézmények	Esetjelzések, esetkonferenciák. Jelzőrendszer működtetése. Szociokulturális hátrányokkal küzdő családok megsegítése esélyegyenlőség biztosítása.
Közművelődési intézmények (Művelődési Házak, múzeumok, könyvtár, mozi, közösségi ház, stb.)	Színházi előadások, hangversenyek, koncertek, kiállítások, könyvtári, múzeumpedagógiai foglalkozások, rendezvények. Együttműködés pályázatok megvalósításában, szakmai napok szervezésében.
Egészségügyi Intézmények	Általános állapotfelmérések, szűrések, tisztasági vizsgálatok Védőnő, Fogorvos, Gyermekorvos
Zala Megyei Pedagógiai Oktatási Központ	Szakmai rendezvények, pedagógiai szakmai szolgáltatások. Továbbképzések. Konferencián való részvétel, előadások tapasztalatcsere, pályázatokban való együttműködés

Kaposvári Egyetem	Pedagógusjelöltek szakmai gyakorlatának lebonyolítása. Egyetemi képzés népszerűsítése. Egymás rendezvényein, konferenciáin való részvétel.
Zöld Óvoda Bázisközpont, Zala Megyei „Zöld Óvodák” Munkaközössége	Taggyűlések, rendezvények, műhelymunkák, továbbképzések, szakmai napok, bemutató foglalkozások, előadások, kirándulások.
IMRO-DDKK,	Rajzpályázatok, pályázatok, előadások, Zöld Jeles Napok ünneplése
Soós Ernő Víztechnológiai Kutató- Fejlesztő Központ	Laboratóriumi vizsgálatok, műhelymunkák, előadások, konferenciák
Nagykanizsai Szakképzési Centrum Cserháti Sándor Szakképző Iskolája	Pedagógia szakos tanulók gyakorlati képzésének biztosítása
Nagykanizsa és Térsége Tehetségsegítő Tanács MATEHESZ	Szakmai rendezvények, továbbképzések, előadások, tehetségigéretnek gondozásának támogatása, tanácsadás.
Egyházak	Játékos hittanfoglalkozások
Kárpát-medence magyar nyelvű intézményei	Együttműködés a pályázatokban, konferenciák, műhelymunkák, workshopok, kerekasztal beszélgetések, közös projektek pedagógusoknak, gyermekeknek.

Megvalósulás folyamata, feltételek megteremtése

- Külső, belső partnerekkel hatékony együttműködés a szakmai munkafejlesztése, minőségének javítása érdekében.
- Korrekt, kölcsönös bizalom, őszinte kommunikáció kialakítása és fenntartása.
- A partnerkapcsolatok tervszerű működtetése.
- A segítségnyújtás intervenció formáinak alkalmazása – ha szükséges szakember bevonásával.
- A családokkal való kapcsolattartás során az óvoda pozitív szerepének kialakítása, a szülők megnyerése a közös nevelés érdekében. A gyermekek fejlődésével kapcsolatban rendszeres, objektív, szakmailag megalapozott dokumentumokkal alátámasztott tájékoztatás.
- Az óvoda éves munkatervében, tagóvodák feladatterveiben az együttműködést célzó tevékenységek, időpontok rögzítése.
- A pályázati források hozzájárulnak a rendezvények színvonalas lebonyolításához, és az egymástól való tanuláshoz.

Gyermek és ifjúságvédelemmel összefüggő pedagógiai tevékenységek

Célunk:

Olyan légkör, olyan igazgatási, pedagógiai tevékenység kialakítása az óvodában, amely eleve kizárja annak lehetőségét, hogy bármelyik kisgyerek bármilyen oknál fogva hátrányos, diszkriminatív helyzetbe kerüljön. Minden gyermek számára a fejlődéséhez szükséges feltételek, lehetőségek biztosítása.

Az óvónő feladatai:

- Igazolatlan hiányzás esetén tájékoztatja a tagóvoda-vezetőt.
- Biztosítja a gyerekeket megillető jogok érvényesülését, szükség esetén védő-óvó intézkedésekre javaslatot tesz.
- Az újonnan érkező gyerekek befogadását segíti, beilleszkedésüket igyekszik zökkenőmentessé tenni.
- A problémákat, a veszélyeztetett vagy hátrányos helyzet okozta tüneteket felismeri, jelzi a tagóvoda-vezetőnek, és adekvát szakember – pl. pszichológus segítségét kéri.
- A hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetben lévő gyerekek felzárkóztatását differenciált fejlesztéssel segíti.
- A szülőkkel korrekt, kölcsönös tiszteleten és bizalmon alapuló együttműködő kapcsolatot alakít ki.
- Az óvodán belüli szociális szolgáltatások megszervezésében közreműködik.
- A családok szociális és anyagi helyzetének ismeretében a támogatáshoz való hozzájutást javaslatával elősegíti.
- Minden rendelkezésre álló eszközzel segíti a kisgyerek családban történő felnevelését.
- A prevenció minden gyerekre történő kiterjesztése.

A tagóvoda-vezető feladatai:

- A nevelési év elején megtervezi a gyermekvédelmi munkát az adott évre.
- Ahol szükséges, a nevelési évet indító csoportos szülői értekezleteken tájékoztatja a szülőket az óvodában folyó gyermekvédelmi tevékenységről, a gyermekvédelmi feladatokat ellátó intézményekről.
- Munkájáról félévenként beszámol, évvégén írásos beszámolót készít, illetve egyéb esetekben az intézményvezető utasítása szerint.
- Korrekt kapcsolatot tart a nevelési tanácsadóval, gyámhatósággal, pártfogókkal, rendőrséggel, valamint a családokkal foglalkozó szakemberekkel és segítőkkel.
- Rendszeresen figyeli a gyermekvédelemmel kapcsolatos jogszabályok változását, a helyi önkormányzat kapcsolódó rendeleteit, és erről tájékoztatja az óvodavezetőjét és kollégáit is.
- Nyilvántartja a veszélyeztetett, a hátrányos helyzetű és halmozottan hátrányos helyzetű gyerekeket.
- Feljegyzést vezet a családdal kapcsolatos intézkedésekről, eredményekről.
- Együttműködik az óvónőkkel, szakmai segítséget nyújt az esetek megoldásához.
- Javaslatot tesz, illetve kezdeményez különböző segélyezési, támogatási lehetőségeket.
- Együttműködik, segítséget nyújt a szülőknek problémáik megnyugtató, a gyerekek érdekeit szolgáló megoldásában.
- Szociális akciókat szervez, közreműködik az adományok elosztásában.

Az intézményvezető feladatai:

- A gyerekek mindenekfelett álló érdekeinek és jogainak érvényt szerez.
- Irányítja és ellenőrzi az óvodában folyó gyermekvédelmi munkát.

- Védő, óvó intézkedés esetén felveszi a kapcsolatot és együttműködik a családdal, védőnői hálózattal, családsegítővel, jóléti szolgálattal, a kerület gyámügyi osztályával.
- Évente egy alkalommal értékeli, minősíti a gyermekvédelmi munka eredményességét.
- A gyerekek sérelmére elkövetett bűncselekmény gyanúja esetén megfelelő segítséget nyújt a gyámhatóságnak, gyermekvédelmi szakembernek.
- Jelzéssel él a gyermek veszélyeztetettsége esetén a gyermekjóléti szolgálatnál, hatósági eljárást kezdeményez a gyermek bántalmazása, illetve súlyos elhanyagolása vagy egyéb más, súlyos veszélyeztető ok fennállása, továbbá a gyermek önmaga által előidézett súlyos veszélyeztető magatartása esetén.
- Évente tájékoztatást kér a Gyermekjóléti Szolgálattól a családgondozás, védelemben vétel eredményéről.
- Szakemberek meghívásával, tanácsadással segít a szülők problémáinak megelőzésében, megoldásában.
- Eleget tesz a gyerekekkel, szüleikkel kapcsolatos adatok védelmének, titoktartási kötelezettségének.

Az óvoda és a gyermekvédelmi feladatban közreműködők munkája akkor eredményes ha:

- Minden rászoruló időben megkapja a segítséget.
- A szülők bátran fordulnak problémáikkal az óvónőkhöz, és a vezetéshez .
- A segítő szervezetekkel hatékony együttműködés alakul ki.

Érvényességi rendelkezések

A helyi óvodai nevelési program érvényességi ideje: **2022. 09.01. – 2027. 08.31.**

A helyi óvodai nevelési program felülvizsgálatának és módosításának kötelező indokai:

- Jogszabályváltozás,
- Feladatváltozás esetén

Lehetséges indokai:

- Sikeres innováció eredményeinek beépítése,
- A minőségi munka eredményeinek beépítése, színvonalának emelése, illetve kevésbé eredményes elképzelések elhagyása.

A helyi óvodai nevelési program nyilvánossága:

- Minden csoportban, és a szülői váróban megtalálható.
- Egy példány az óvodavezető irodájában.
- Egy példány a bejáratnál lévő szülői faliújságon.
- A szülők részére készített rövidített változat minden csoport faliújságján megtalálható.
- Az óvoda honlapján.